Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022

2022 dsc 1

RHAN 2

COFRESTRU A RHEOLEIDDIO DARPARWYR ADDYSG DRYDYDDOL

PENNOD 1

COFRESTRU DARPARWYR ADDYSG DRYDYDDOL

Y gofrestr a'r weithdrefn gofrestru

25 Y gofrestr

(1) Rhaid i'r Comisiwn sefydlu a chynnal cofrestr o ddarparwyr addysg drydyddol yng Nghymru (y cyfeirir ati yn y Ddeddf hon fel "y gofrestr").

(2) Rhaid i Weinidogion Cymru, drwy reoliadau, bennu un neu ragor o gategorïau cofrestru y mae rhaid i'r Comisiwn wneud darpariaeth ar eu cyfer yn y gofrestr.

(3) Rhaid i gategori cofrestru a bennir yn y rheoliadau ymwneud â darparu un neu ragor o fathau o addysg drydyddol.

(4) Rhaid i'r Comisiwn gofrestru darparwr addysg drydyddol mewn categori o'r gofrestr—

- (a) os yw ei gorff llywodraethu yn gwneud cais iddo gael ei gofrestru yn y categori,
- (b) os yw'n ddarparwr addysg drydyddol yng Nghymru,
- (c) os yw'n darparu'r math o addysg drydyddol sy'n ymwneud â'r categori, neu os yw'r math hwnnw o addysg drydyddol yn cael ei ddarparu ar ei ran,
- (d) os yw'n bodloni'r amodau cofrestru cychwynnol sy'n gymwys iddo mewn cysylltiad â'r cofrestriad a geisir (gweler adran 27),

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(e) os nad yw cofrestru wedi ei wahardd gan ddarpariaeth a wneir mewn rheoliadau o dan is-adran (5), ac

(f) os yw'r cais yn cydymffurfio ag unrhyw ofynion a osodir o dan is-adran (7).

(5) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wahardd cofrestru darparwr addysg drydyddol mewn un categori o'r gofrestr ar yr un pryd ag y mae wedi ei gofrestru mewn un neu ragor o'r categorïau eraill.

(6) Ni chaiff y Comisiwn gofrestru darparwr addysg drydyddol yn y gofrestr ac eithrio—

(a) mewn categori cofrestru a bennir mewn rheoliadau o dan is-adran (2);

(b) yn unol ag is-adran (4), adran 44 (newid categori cofrestru heb gais) ac unrhyw reoliadau a wneir o dan is-adran (5).

(7) Caiff y Comisiwn benderfynu—

(a) ffurf cais i gofrestru,

(b) yr wybodaeth sydd i'w chynnwys yn y cais neu sydd i'w darparu gydag ef, ac

(c) y ffordd y mae cais i'w gyflwyno.

(8) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth ynghylch yr wybodaeth y mae rhaid ei chynnwys yng nghofnod darparwr addysg drydyddol yn y gofrestr.

(9) Unwaith y bydd wedi ei gofrestru, mae cofrestriad parhaus darparwr addysg drydyddol mewn categori o'r gofrestr yn ddarostyngedig i'r darparwr fodloni—

(a) yr amodau cofrestru parhaus cyffredinol sy'n gymwys i gofrestriad y darparwr yn y categori ac fel y gallant gael eu diwygio'n ddiweddarach (gweler adran 28), a

(b) yr amodau cofrestru parhaus penodol (os oes rhai) a osodir arno yn y categori cofrestru hwnnw ac fel y gallant gael eu hamrywio'n ddiweddarach (gweler adran 29).

(10) Mae cyfeiriadau yn y Rhan hon at amodau cofrestru parhaus darparwr addysg drydyddol yn gyfeiriadau at yr amodau a grybwyllir yn is-adran (9)(a) a (b).

(11) Rhaid i'r Comisiwn roi'r wybodaeth a gynhwysir yn y gofrestr, a'r wybodaeth a gynhwyswyd ynddi yn flaenorol, ar gael i'r cyhoedd drwy'r cyfrwng y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol.

Gwybodaeth Cychwyn

I1 A. 25 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**
I2 A. 25 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(l)**
I3 A. 25(1)(4)(6)(a)(b) mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(m)**
I4 A. 25(4)(d) mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(n)**
I5 A. 25(7) mewn grym ar 4.9.2023 gan O.S. 2023/919, **ergl. 2(j)**
I6 A. 25(9)(a) mewn grym ar 4.9.2023 gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(o)**
I7 A. 25(10) mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(o)**

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

PROSPECTIVE

26 Y weithdrefn gofrestru

(1) Cyn gwrthod cais i gofrestru darparwr addysg drydyddol mewn categori o'r gofrestr, rhaid i'r Comisiwn hysbysu corff llywodraethu'r darparwr ei fod yn bwriadu gwneud hynny.

(2) Rhaid i'r hysbysiad bennu—

(a) rhesymau'r Comisiwn dros fwriadu gwrthod cofrestru'r darparwr addysg drydyddol yn y categori,

(b) y cyfnod pan gaiff corff llywodraethu'r darparwr gyflwyno sylwadau ynghylch yr hyn y mae'r Comisiwn yn bwriadu ei wneud ("y cyfnod penodedig"), ac

(c) y ffordd y caniateir i'r sylwadau hynny gael eu cyflwyno.

(3) Ni chaiff y cyfnod penodedig fod yn llai nag 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y ceir yr hysbysiad.

(4) Rhaid i'r Comisiwn roi sylw i unrhyw sylwadau a gyflwynir gan gorff llywodraethu'r darparwr addysg drydyddol yn unol â'r hysbysiad wrth benderfynu pa un ai i'w gofrestru yn y categori.

(5) Ar ôl penderfynu pa un ai i gofrestru'r darparwr addysg drydyddol yn y categori ai peidio, rhaid i'r Comisiwn hysbysu corff llywodraethu'r darparwr am ei benderfyniad.

(6) Pan mai cofrestru'r darparwr addysg drydyddol yn y categori yw'r penderfyniad, rhaid i'r hysbysiad bennu—

(a) dyddiad y cofnod yn y gofrestr yn y categori, a

(b) yr amodau cofrestru parhaus sy'n gymwys i gofrestriad y darparwr yn y categori ar yr adeg honno.

(7) Pan mai gwrthod cofrestru'r darparwr yn y categori yw'r penderfyniad, rhaid i'r hysbysiad bennu—

(a) y sail dros wrthod,

(b) gwybodaeth o ran yr hawl i gael adolygiad, ac

(c) y cyfnod a bennir mewn rheoliadau o dan adran 79(4)(c) y caniateir i gais am adolygiad gael ei wneud ynddo.

Gwybodaeth Cychwyn

I8 A. 26 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Amodau cofrestru

27 Amodau cofrestru cychwynnol

(1) Mae'n amod cofrestru cychwynnol ym mhob categori o'r gofrestr fod y Comisiwn wedi ei fodloni o ran—

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(a) ansawdd y math o addysg drydyddol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais, y mae'r categori o'r gofrestr yn ymwneud ag ef;
(b) effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu a rheoli'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais (gan gynnwys ei drefniadau rheoli ariannol);
(c) cynaliadwyedd ariannol y darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais;
(d) effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais ar gyfer cefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a'i staff;
(e) pan fo trefniadau dilysu yn eu lle, effeithiolrwydd y trefniadau hynny wrth alluogi'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais i'w fodloni ei hunan o ran ansawdd yr addysg sy'n arwain at ddyfarnu cymhwyster o dan y trefniadau.

(2) Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi dogfen sy'n pennu'r gofynion y mae rhaid iddynt gael eu diwallu er mwyn iddo gael ei fodloni o ran y materion a grybwyllir yn is-adran (1).

(3) Caiff y Comisiwn ddiwygio'r gofynion.

(4) Os yw'r Comisiwn yn diwygio'r gofynion, rhaid iddo gyhoeddi dogfen ddiwygiedig sy'n pennu'r gofynion fel y'u diwygiwyd.

(5) Cyn cyhoeddi'r ddogfen neu ddogfen ddiwygiedig, rhaid i'r Comisiwn, os yw'n ymddangos iddo ei bod yn briodol gwneud hynny, ymgynghori â'r personau hynny y mae'n ystyried eu bod yn briodol.

(6) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddarparu ar gyfer amodau cofrestru cychwynnol pellach ar gyfer unrhyw gategori cofrestru.

(7) Caiff rheoliadau o dan is-adran (6) (ymhlith pethau eraill)—
(a) rhoi swyddogaethau i'r Comisiwn mewn cysylltiad â gweithredu amodau cychwynnol pellach y darperir ar eu cyfer yn y rheoliadau;
(b) darparu ar gyfer amodau cofrestru cychwynnol pellach sy'n ymwneud—
(i) â statws elusennol neu statws arall darparwyr addysg drydyddol;
(ii) â'r wybodaeth a ddarperir i ddarpar fyfyrwyr am ddarparwr, ei gyrsiau, a thelerau ac amodau ei gontractau â myfyrwyr;
(iii) â gweithdrefnau cwyno darparwyr.

(8) Yn is-adran (1)(e), ystyr "trefniadau dilysu" yw trefniadau rhwng darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais a darparwr addysg arall y mae'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais yn dyfarnu cymhwyster odanynt i fyfyriwr yn y darparwr arall neu'n awdurdodi'r darparwr arall i ddyfarnu cymhwyster odanynt ar ei ran.

Gwybodaeth Cychwyn

I9	A. 27 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**
I10	A. 27 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(p)**
I11	A. 27(1)(2)(8) mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(q)**

28 Amodau cofrestru parhaus cyffredinol

(1) Rhaid i'r Comisiwn benderfynu amodau cofrestru parhaus cyffredinol a'u cyhoeddi.

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(2) Caniateir i amodau gwahanol gael eu penderfynu ar gyfer categorïau cofrestru gwahanol.

(3) Mewn perthynas â chategori cofrestru, caniateir i amodau gwahanol gael eu penderfynu ar gyfer disgrifiadau gwahanol o ddarparwr addysg drydyddol.

(4) Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi'r amodau cofrestru parhaus cyffredinol mewn ffordd sy'n nodi'r categori cofrestru y mae'r amod yn gymwys iddo.

(5) Caiff y Comisiwn ddiwygio'r amodau.

(6) Os yw'r Comisiwn yn diwygio'r amodau, rhaid iddo gyhoeddi'r amodau fel y'u diwygiwyd.

(7) Cyn penderfynu'r amodau neu eu diwygio, rhaid i'r Comisiwn, os yw'n ymddangos iddo ei bod yn briodol gwneud hynny, ymgynghori â'r personau hynny y mae'n ystyried eu bod yn briodol.

(8) Caiff y Comisiwn, ar adeg cofrestru darparwr addysg drydyddol mewn categori o'r gofrestr neu'n ddiweddarach, benderfynu nad yw unrhyw un neu ragor o'r amodau cofrestru parhaus cyffredinol sy'n gymwys i gofrestriad yn y categori hwnnw yn gymwys i'r darparwr, yn ddarostyngedig i'r gofynion o dan y Rhan hon sy'n ymwneud ag amodau cofrestru parhaus mandadol.

(9) Pan fo'r penderfyniad wedi ei wneud ar ôl cofrestru'r darparwr addysg drydyddol yn y categori hwnnw o'r gofrestr, rhaid i'r Comisiwn hysbysu corff llywodraethu'r darparwr am ei benderfyniad.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 A. 28 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I13 A. 28(1)-(3) mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(r)**

PROSPECTIVE

29 Amodau cofrestru parhaus penodol

(1) Caiff y Comisiwn, ar adeg cofrestru darparwr addysg drydyddol mewn categori o'r gofrestr neu'n ddiweddarach, osod unrhyw amodau ar ei gofrestriad yn y categori y mae'r Comisiwn yn eu penderfynu ("yr amodau cofrestru parhaus penodol").

(2) Caiff y Comisiwn ar unrhyw adeg amrywio neu ddileu amod cofrestru parhaus penodol.

(3) Cyn—

(a) gosod amod cofrestru parhaus penodol, neu

(b) amrywio neu ddileu amod cofrestru parhaus penodol,

rhaid i'r Comisiwn hysbysu corff llywodraethu'r darparwr addysg drydyddol ei fod yn bwriadu gwneud hynny.

(4) Rhaid i'r hysbysiad—

(a) pennu rhesymau'r Comisiwn dros fwriadu cymryd y cam o dan sylw,

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(b) pennu'r cyfnod pan gaiff corff llywodraethu'r darparwr addysg drydyddol gyflwyno sylwadau ynghylch yr hyn y mae'r Comisiwn yn bwriadu ei wneud ("y cyfnod penodedig"), ac

(c) pennu'r ffordd y caniateir i'r sylwadau hynny gael eu cyflwyno.

(5) Ni chaiff y cyfnod penodedig fod yn llai nag 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y ceir yr hysbysiad.

(6) Rhaid i'r Comisiwn roi sylw i unrhyw sylwadau a gyflwynir gan gorff llywodraethu'r darparwr addysg drydyddol yn unol â'r hysbysiad wrth benderfynu pa un ai i gymryd y cam o dan sylw.

(7) Ar ôl penderfynu pa un ai i gymryd y cam o dan sylw ai peidio, rhaid i'r Comisiwn—

(a) hysbysu corff llywodraethu'r darparwr addysg drydyddol am ei benderfyniad, a

(b) cyhoeddi'r hysbysiad.

(8) Os yw'r Comisiwn yn penderfynu gosod amod cofrestru parhaus penodol newydd neu amrywio neu ddileu amod cofrestru parhaus penodol, rhaid i'r hysbysiad—

(a) pennu'r amod newydd, yr amod fel y'i hamrywir neu'r amod sy'n cael ei ddileu (yn ôl y digwydd), a

(b) pennu'r dyddiad pan fydd y gosod, yr amrywio neu'r dileu yn cymryd effaith.

(9) Pan fo'r hysbysiad yn ymwneud â gosod neu amrywio amod cofrestru parhaus penodol, rhaid i'r hysbysiad hefyd bennu—

(a) y sail dros osod neu amrywio'r amod,

(b) gwybodaeth o ran yr hawl i gael adolygiad, ac

(c) y cyfnod a bennir mewn rheoliadau o dan adran 79(4)(c) y caniateir i gais am adolygiad gael ei wneud ynddo.

(10) Ni chaiff amod cofrestru parhaus penodol, neu amrywiad i amod o'r fath, gymryd effaith ar unrhyw adeg—

(a) pan allai cais am adolygiad o dan adran 45(b) gael ei ddwyn mewn cysylltiad â'r penderfyniad i osod neu i amrywio'r amod, neu

(b) pan fo adolygiad neu benderfyniad gan y Comisiwn yn dilyn adolygiad o'r fath yn yr arfaeth.

(11) Ond nid yw hynny yn atal amod cofrestru parhaus penodol, neu amrywiad i amod o'r fath, rhag cymryd effaith os yw corff llywodraethu'r darparwr addysg drydyddol yn hysbysu'r Comisiwn nad yw'n bwriadu gwneud cais am adolygiad.

(12) Pan fo is-adran (10) yn peidio ag atal amod cofrestru parhaus penodol, neu amrywiad i amod o'r fath, rhag cymryd effaith ar y dyddiad a bennir o dan is-adran (8), rhaid i'r Comisiwn benderfynu dyddiad yn y dyfodol pan fydd yn cymryd effaith.

(13) Ond mae hynny yn ddarostyngedig i'r hyn sydd wedi cael ei benderfynu gan y Comisiwn yn dilyn unrhyw adolygiad o dan adran 45(b) mewn cysylltiad â'r penderfyniad i osod neu i amrywio'r amod.

Gwybodaeth Cychwyn

I14 A. 29 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

30 Amodau cymesur etc.

(1) Rhaid i'r Comisiwn sicrhau—

(a) bod y gofynion a bennir o dan adran 27(2), a

(b) bod yr holl amodau cofrestru parhaus,

yn gymesur ag asesiad y Comisiwn o'r risgiau a berir.

(2) Yng ngoleuni ei ddyletswydd o dan is-adran (1), rhaid i'r Comisiwn gadw'r holl amodau cofrestru parhaus o dan adolygiad.

Gwybodaeth Cychwyn

I15 A. 30 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I16 A. 30(1) mewn grym ar 4.9.2023 gan O.S. 2023/919, **ergl. 2(k)**

31 Amodau cofrestru parhaus mandadol ar gyfer pob darparwr cofrestredig

(1) Rhaid i'r Comisiwn sicrhau bod amodau cofrestru parhaus pob darparwr addysg drydyddol sydd wedi ei gofrestru mewn categori yn cynnwys—

(a) amod sy'n ymwneud ag ansawdd y math o addysg drydyddol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr y mae'r categori cofrestru yn ymwneud ag ef;

(b) amod sy'n ymwneud ag effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu a rheoli'r darparwr (gan gynnwys ei drefniadau rheoli ariannol);

(c) amod sy'n ymwneud â chynaliadwyedd ariannol y darparwr;

(d) amod sy'n ymwneud ag effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr ar gyfer cefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a'i staff;

(e) amod sy'n ymwneud ag effeithiolrwydd unrhyw drefniadau dilysu sydd yn eu lle;

(f) amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr hysbysu'r Comisiwn am unrhyw newid y mae'n dod yn ymwybodol ohono sy'n effeithio ar gywirdeb yr wybodaeth a gynhwysir yng nghofnod y darparwr yn y gofrestr;

(g) amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr, os yw wedi cael hysbysiad o dan adran 126(1), gael cynllun diogelu dysgwyr yn ei le sydd wedi ei gymeradwyo gan y Comisiwn (o dan adran 126(3) neu (5)) ar neu cyn y dyddiad a bennir yn yr amod a rhoi effaith i'r cynllun;

(h) amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr gydymffurfio â'r gofynion sydd wedi eu cynnwys yn y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr a gyhoeddir o dan adran 129(1) neu unrhyw god diwygiedig a gyhoeddir o dan adran 129(3);

(i) amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr roi sylw i gyngor neu ganllawiau a roddir gan y Comisiwn i'r corff (naill ai yn benodol neu i bersonau yn gyffredinol) wrth arfer swyddogaethau'r Comisiwn o dan y Ddeddf hon;

(j) amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr ddarparu i'r Comisiwn, neu i berson sydd wedi ei awdurdodi gan y Comisiwn, unrhyw wybodaeth, unrhyw gynhorthwy ac unrhyw fynediad i gyfleusterau, systemau ac offer y darparwr sy'n rhesymol ofynnol gan y Comisiwn at ddiben arfer swyddogaethau'r Comisiwn o dan y Rhan hon.

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(2) Yn is-adran (1)(e), ystyr "trefniadau dilysu" yw trefniadau rhwng y darparwr cofrestredig a darparwr addysg arall y mae'r darparwr cofrestredig yn dyfarnu cymhwyster odanynt i fyfyriwr yn y darparwr arall neu'n awdurdodi'r darparwr arall i ddyfarnu cymhwyster odanynt ar ei ran.

Gwybodaeth Cychwyn

I17 A. 31 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I18 A. 31(1)(a)-(f)(i)(j)(2) mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(s)**

32 Amod cofrestru parhaus mandadol ar y terfynau ffioedd

(1) Rhaid i'r Comisiwn sicrhau bod amodau cofrestru parhaus pob darparwr cofrestredig—

(a) sy'n dod o fewn categori terfyn ffioedd, a

(b) sy'n darparu cyrsiau cymhwysol, neu y darperir cyrsiau cymhwysol ar ei ran,

yn cynnwys amod terfyn ffioedd.

(2) Categori terfyn ffioedd yw categori cofrestru—

(a) y mae rhaid i'r Comisiwn wneud darpariaeth ar ei gyfer yn y gofrestr, a

(b) sydd wedi ei bennu at ddiben yr adran hon mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.

(3) Amod terfyn ffioedd yw amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu darparwr cofrestredig—

(a) meddu ar ddatganiad terfyn ffioedd sydd wedi ei gymeradwyo o dan adran 47, a

(b) sicrhau nad yw ffioedd cwrs rheoleiddiedig yn fwy na'r terfyn ffioedd cymwys.

(4) Cwrs cymhwysol yw cwrs o ddisgrifiad a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru y mae is-adran (5) yn gymwys iddo.

(5) Mae'r is-adran hon yn gymwys i gwrs a ddarperir—

(a) mewn un neu ragor o leoedd yng Nghymru neu mewn mannau eraill,

(b) drwy gyfrwng gohebiaeth, offer neu gyfleuster arall sy'n galluogi personau nad ydynt yn yr un lle (pa un ai yng Nghymru neu mewn mannau eraill) i gymryd rhan mewn addysgu neu astudio'r cwrs, neu

(c) drwy gyfuniad o'r ffyrdd a ddisgrifir ym mharagraffau (a) a (b).

(6) Ni chaniateir i'r pŵer i bennu disgrifiad o gwrs o dan is-adran (4) gael ei arfer er mwyn gwahaniaethu—

(a) mewn perthynas â chyrsiau hyfforddiant cychwynnol athrawon, rhwng cyrsiau gwahanol ar sail y pynciau y rhoddir yr hyfforddiant hwnnw ynddynt;

(b) mewn perthynas â chyrsiau eraill, rhwng cyrsiau gwahanol ar yr un lefel neu ar lefel gyffelyb ar sail y meysydd astudio neu ymchwil y maent yn ymwneud â hwy.

(7) Ffioedd cwrs rheoleiddiedig yw ffioedd sy'n daladwy i'r darparwr addysg drydyddol gan berson cymhwysol—

(a) mewn cysylltiad â'r person yn ymgymryd â chwrs cymhwysol, a

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(b) mewn cysylltiad â blwyddyn academaidd sy’n gymwys i’r cwrs hwnnw, pan fo’r flwyddyn yn dechrau ar ddiwrnod pan yw’r darpariaethau cymwys yn y datganiad terfyn ffioedd yn cael effaith.

(8) Y terfyn ffioedd cymwys yw—

(a) mewn achos pan fo datganiad terfyn ffioedd y darparwr addysg drydyddol yn pennu terfyn ffioedd ar gyfer y cwrs a’r flwyddyn o dan sylw, y terfyn hwnnw;

(b) mewn achos pan fo datganiad terfyn ffioedd y darparwr yn darparu ar gyfer penderfynu terfyn ffioedd ar gyfer y cwrs a’r flwyddyn o dan sylw, y terfyn hwnnw fel y’i penderfynir yn unol â’r datganiad.

(9) Person cymhwysol yw person—

(a) nad yw’n fyfyriwr rhyngwladol, a

(b) sy’n dod o fewn unrhyw ddosbarth o bersonau a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru at ddibenion y Rhan hon.

(10) Mae myfyriwr rhyngwladol yn berson y caniateir codi ffioedd uwch arno neu y mae rhaid codi ffioedd uwch arno yn rhinwedd rheoliadau a wneir o dan adran 1 o Ddeddf Addysg (Ffioedd a Dyfarndaliadau) 1983 (p. 40) (codi ffioedd uwch yn achos myfyrwyr nad oes ganddynt gysylltiad rhagnodedig â’r Deyrnas Unedig).

(11) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth ar gyfer amgylchiadau pan fo ffioedd sy’n daladwy i berson, mewn cysylltiad â pherson cymhwysol yn ymgymryd â chwrs, neu â rhan o gwrs, a ddarperir ar ran darparwr addysg drydyddol, i’w trin at ddibenion is-adran (7) ac adran 46 fel pe baent yn daladwy i’r darparwr hwnnw mewn cysylltiad â’r person cymhwysol yn ymgymryd â’r cwrs.

Gwybodaeth Cychwyn

I19 A. 32 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I20 A. 32 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(t)**(u)

33 Amodau cofrestru parhaus mandadol ar gyfle cyfartal

(1) Rhaid i’r Comisiwn sicrhau bod amodau cofrestru parhaus pob darparwr cofrestredig yn cynnwys amodau sy’n ei gwneud yn ofynnol cyflawni canlyniadau y gellir eu mesur i hyrwyddo pob un o’r nodau yn is-adran (2).

(2) Y nodau yw—

(a) cynyddu cyfranogiad, gan bersonau sy’n aelodau o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol, mewn addysg drydyddol berthnasol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr cofrestredig;

(b) cadw myfyrwyr sy’n aelodau o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol hyd at ddiwedd cyrsiau addysg drydyddol berthnasol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr cofrestredig;

(c) lleihau unrhyw fylchau o ran cyrhaeddiad mewn addysg drydyddol berthnasol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr cofrestredig rhwng grwpiau gwahanol o fyfyrwyr a bennir yn yr amodau, pan fo’r gwahaniaethau yn codi oherwydd ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol;

(d) darparu cymorth i fyfyrwyr sy’n gorffen cyrsiau addysg drydyddol berthnasol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr cofrestredig sy’n aelodau o grwpiau

sydd heb gynrychiolaeth ddigonol i barhau â'u haddysg drydyddol, dod o hyd i gyflogaeth neu ddechrau busnes.

(3) Yn yr adran hon—

ystyr "addysg drydyddol berthnasol" ("*relevant tertiary education*") yw cyrsiau addysg drydyddol a ddarperir yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng Nghymru ac o fath sy'n ymwneud â chategori o'r gofrestr y mae'r darparwr o dan sylw wedi ei gofrestru ynddo;

"grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol" ("*under-represented groups*") yw grwpiau a bennir yn yr amodau nad oes ganddynt gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol berthnasol o ganlyniad i ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol.

Gwybodaeth Cychwyn

I21 A. 33 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I22 A. 33 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(u)**

34 Pŵer i ddarparu ar gyfer amodau cofrestru parhaus mandadol pellach

Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddarparu ar gyfer amodau cofrestru parhaus mandadol pellach sy'n gymwys i un neu ragor o'r categorïau cofrestru.

Gwybodaeth Cychwyn

I23 A. 34 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I24 A. 34 mewn grym ar 4.9.2023 gan O.S. 2023/919, **ergl. 2(l)**

35 Dyletswydd y Comisiwn i roi canllawiau ynghylch amodau cofrestru parhaus

Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi canllawiau ar gyfer darparwyr cofrestredig ynghylch amodau cofrestru parhaus.

Gwybodaeth Cychwyn

I25 A. 35 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I26 A. 35 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(v)**

Monitro a gorfodi amodau cofrestru

36 Dyletswydd y Comisiwn i fonitro cydymffurfedd ag amodau cofrestru parhaus

Rhaid i'r Comisiwn fonitro cydymffurfedd ag amodau cofrestru parhaus gan ddarparwyr cofrestredig.

Gwybodaeth Cychwyn

I27 A. 36 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I28 A. 36 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(w)**

PROSPECTIVE

37 Cyngor a chynhorthwy mewn cysylltiad â chydymffurfedd ag amodau cofrestru parhaus

Caiff y Comisiwn ddarparu, neu wneud trefniadau ar gyfer darparu, cyngor neu gynhorthwy arall i ddarparwr cofrestredig at ddiben sicrhau cydymffurfedd gan y darparwr â'i amodau cofrestru parhaus.

Gwybodaeth Cychwyn

I29 A. 37 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

38 Adolygiadau sy'n berthnasol i gydymffurfedd ag amodau cofrestru parhaus

Caiff y Comisiwn gynnal, neu drefnu i berson arall gynnal, adolygiad o unrhyw faterion y mae'n ystyried eu bod yn berthnasol i gydymffurfedd gan ddarparwr cofrestredig â'i amodau cofrestru parhaus.

Gwybodaeth Cychwyn

I30 A. 38 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

39 Cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydymffurfio ag amodau cofrestru parhaus

(1) Caiff y Comisiwn roi cyfarwyddyd i gorff llywodraethu darparwr addysg drydyddol o dan yr adran hon os yw wedi ei fodloni bod y corff llywodraethu wedi methu, neu'n debygol o fethu, â chydymffurfio ag amod cofrestru parhaus.

(2) Yn achos methiant, neu fethiant tebygol, i gydymffurfio ag amod cofrestru parhaus, caiff y Comisiwn gyfarwyddo'r corff llywodraethu i gydymffurfio â'r amod.

(3) Yn achos methiant i gydymffurfio ag amod terfyn ffioedd, caiff y Comisiwn hefyd, fel dewis arall i gyfarwyddyd a ddisgrifir yn is-adran (2), neu'n ychwanegol ato, gyfarwyddo'r corff llywodraethu i ad-dalu ffioedd uwchlaw'r terfyn a dalwyd i'r darparwr addysg drydyddol.

(4) Caiff cyfarwyddyd o dan yr adran hon bennu camau sydd i'w cymryd (neu nad ydynt i'w cymryd) gan y corff llywodraethu at ddiben cydymffurfio â'r amod.

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(5) Caiff cyfarwyddyd o'r math a ddisgrifir yn is-adran (3) bennu'r modd y mae ad-dalu'r ffioedd uwchlaw'r terfyn i fod i gael ei roi ar waith, neu y caniateir iddo gael ei roi ar waith.

(6) Os yw'r Comisiwn yn rhoi cyfarwyddyd o dan yr adran hon, rhaid iddo—

(a) rhoi copi o'r cyfarwyddyd i Weinidogion Cymru;

(b) cyhoeddi'r cyfarwyddyd.

(7) Mae "ffioedd uwchlaw'r terfyn" yn ffioedd cwrs rheoleiddiedig i'r graddau y mae'r ffioedd hynny yn mynd uwchlaw'r terfyn ffioedd cymwys (fel y'i meintiolir at ddibenion y ddyletswydd o dan adran 32 y mae'r corff llywodraethu wedi methu â chydymffurfio â hi).

(8) Am ddarpariaeth weithdrefnol ynghylch cyfarwyddydau o dan yr adran hon, gweler adrannau 75 i 78.

Gwybodaeth Cychwyn

I31 A. 39 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

40 Darpariaeth atodol ynghylch cyfarwyddydau o dan adran 39

(1) Caiff y Comisiwn ddyroddi canllawiau ynghylch y camau sydd i'w cymryd at ddiben cydymffurfio â chyfarwyddyd o dan adran 39.

(2) Cyn dyroddi canllawiau o dan yr adran hon, rhaid i'r Comisiwn ymgynghori â chorff llywodraethu pob darparwr cofrestredig; a chaiff ymgynghori â chorff llywodraethu unrhyw ddarparwr addysg drydyddol arall yng Nghymru y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol.

Gwybodaeth Cychwyn

I32 A. 40 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Datgofrestru

41 Datgofrestru

(1) Rhaid i'r Comisiwn ddileu darparwr addysg drydyddol o gategori o'r gofrestr os yw'r Comisiwn yn dod yn ymwybodol—

(a) nad yw'r darparwr yn ddarparwr addysg drydyddol yng Nghymru mwyach, neu

(b) nad yw'r darparwr yn darparu'r math o addysg drydyddol sy'n ymwneud â'r categori mwyach, neu na ddarperir y math hwnnw o addysg drydyddol ar ei ran mwyach.

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(2) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, bennu amgylchiadau eraill pan fo rhaid dileu darparwr cofrestredig o un neu ragor o gategorïau'r gofrestr neu o bob categori o'r gofrestr.

(3) Caiff y Comisiwn ddileu darparwr cofrestredig o gategori o'r gofrestr os yw amod A neu B wedi ei fodloni.

(4) Mae amod A wedi ei fodloni—

(a) os yw'r Comisiwn wedi arfer ei bwerau yn flaenorol o dan adran 39 (cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydymffurfio ag amodau cofrestru parhaus) mewn perthynas â thorri un o amodau cofrestru parhaus y darparwr addysg drydyddol sy'n gymwys i'r categori cofrestru, a

(b) os yw'n ymddangos i'r Comisiwn—

(i) bod toriad unwaith eto, neu doriad parhaus, o'r amod hwnnw, neu

(ii) bod un gwahanol o amodau cofrestru parhaus y darparwr sy'n gymwys i'r categori cofrestru yn cael ei dorri neu wedi cael ei dorri.

(5) Mae amod B wedi ei fodloni os yw'n ymddangos i'r Comisiwn—

(a) bod un o amodau cofrestru parhaus y darparwr addysg drydyddol sy'n gymwys i'r categori cofrestru yn cael ei dorri neu wedi cael ei dorri, a

(b) bod ei bwerau o dan adran 39 yn annigonol i ymdrin â'r toriad (pa un a ydynt wedi cael eu harfer, yn cael eu harfer neu i'w harfer mewn perthynas ag ef ai peidio).

(6) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed mewn cysylltiad â dileu darparwr addysg drydyddol o gategori o'r gofrestr o dan yr adran hon.

(7) Caiff rheoliadau o dan is-adran (6) gynnwys darpariaeth sy'n trin y darparwr addysg drydyddol fel darparwr cofrestredig at y dibenion hynny a bennir gan y rheoliadau.

(8) Rhaid i'r Comisiwn—

(a) cynnal rhestr o ddarparwyr addysg drydyddol sydd wedi eu dileu o gategori o'r gofrestr o dan yr adran hon,

(b) cynnwys yn y rhestr honno gyfeiriad at unrhyw reoliadau a wneir o dan is-adran (6), ac

(c) rhoi'r rhestr ar gael i'r cyhoedd drwy'r cyfrwng y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol.

Gwybodaeth Cychwyn

I33 A. 41 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I34 A. 41 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(x)**

PROSPECTIVE

42 Datgofrestru: y weithdrefn

(1) Cyn dileu darparwr cofrestredig o gategori o'r gofrestr o dan adran 41, rhaid i'r Comisiwn hysbysu corff llywodraethu'r darparwr ei fod yn bwriadu gwneud hynny.

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(2) Rhaid i'r hysbysiad bennu—

(a) rhesymau'r Comisiwn dros fwriadu dileu'r darparwr o gategori o'r gofrestr,

(b) y cyfnod pan gaiff corff llywodraethu'r darparwr gyflwyno sylwadau ynghylch yr hyn y mae'r Comisiwn yn bwriadu ei wneud ("y cyfnod penodedig"), ac

(c) y ffordd y caniateir i'r sylwadau hynny gael eu cyflwyno.

(3) Ni chaiff y cyfnod penodedig fod yn llai nag 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y ceir yr hysbysiad.

(4) Rhaid i'r Comisiwn roi sylw i unrhyw sylwadau a gyflwynir gan gorff llywodraethu'r darparwr yn unol â'r hysbysiad wrth benderfynu pa un ai i'w ddileu o gategori o'r gofrestr.

(5) Ar ôl penderfynu pa un ai i ddileu'r darparwr o gategori o'r gofrestr ai peidio, rhaid i'r Comisiwn hysbysu corff llywodraethu'r darparwr am ei benderfyniad.

(6) Pan mai dileu'r darparwr o gategori o'r gofrestr yw'r penderfyniad, rhaid i'r hysbysiad bennu'r dyddiad y mae'r dilead yn cymryd effaith.

(7) Rhaid i'r hysbysiad hefyd bennu—

(a) y sail dros ddileu,

(b) gwybodaeth o ran yr hawl i gael adolygiad, ac

(c) y cyfnod a bennir mewn rheoliadau o dan adran 79(4)(c) caniateir i gais am adolygiad gael ei wneud ynddo.

(8) Ni chaniateir i ddilead o dan adran 41 gymryd effaith ar unrhyw adeg—

(a) pan allai cais am adolygiad o dan adran 45(c) neu (d) gael ei ddwyn mewn cysylltiad â'r penderfyniad i ddileu, neu

(b) pan fo adolygiad neu benderfyniad gan y Comisiwn yn dilyn adolygiad o'r fath yn yr arfaeth.

(9) Ond nid yw hynny yn atal dilead rhag cymryd effaith os yw corff llywodraethu'r darparwr yn hysbysu'r Comisiwn nad yw'n bwriadu gwneud cais am adolygiad.

(10) Pan fo is-adran (8) yn peidio ag atal dilead rhag cymryd effaith ar y dyddiad a bennir o dan is-adran (6), rhaid i'r Comisiwn benderfynu dyddiad yn y dyfodol pan fydd y dilead yn cymryd effaith.

(11) Ond mae hynny yn ddarostyngedig i'r hyn sydd wedi cael ei benderfynu gan y Comisiwn yn dilyn unrhyw adolygiad o dan adran 45(c) neu (d) mewn cysylltiad â'r penderfyniad i ddileu.

Gwybodaeth Cychwyn

I35 A. 42 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

43 Datgofrestru'n wirfoddol a datgofrestru gyda chydsyniad

(1) Rhaid i'r Comisiwn ddileu darparwr cofrestredig o gategori o'r gofrestr—

(a) os yw corff llywodraethu'r darparwr yn gwneud cais i'r Comisiwn i'r darparwr gael ei ddileu o'r categori hwnnw o'r gofrestr, a

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(b) os yw'r cais yn cydymffurfio ag unrhyw ofynion a osodir o dan is-adran (6).

(2) Ond os yw'r cais o dan is-adran (1)(a) yn pennu ei fod wedi ei gyfuno â chais o dan adran 25(4)(a) i gofrestru mewn categori arall, nid yw'r ddyletswydd yn is-adran (1) yn gymwys oni bai bod yr amod yn is-adran (3) yn gymwys neu fod y ddau amod yn is-adran (4) yn gymwys.

(3) Yr amod yn yr is-adran hon yw ei bod yn ofynnol i'r Comisiwn gofrestru'r darparwr yn y categori arall yn unol â'r cais o dan adran 25(4)(a).

(4) Yr amodau yn yr is-adran hon yw—

(a) y byddai'n ofynnol i'r Comisiwn gofrestru'r darparwr yn y categori arall yn unol â'r cais o dan adran 25(4)(a) pe na bai am effaith adran 25(4)(e) mewn perthynas â'r categorïau cofrestru sy'n destun y cais o dan is-adran (1)(a) ac adran 25(4)(a), a

(b) y byddai'n ofynnol i'r Comisiwn gofrestru'r darparwr yn y categori arall os yw'r darparwr yn cael ei ddileu o'r categori y mae'r cais o dan is-adran (1)(a) wedi ei wneud mewn cysylltiad ag ef.

(5) Caiff y Comisiwn ddileu darparwr cofrestredig o gategori o'r gofrestr os yw corff llywodraethu'r darparwr yn cydsynio i hynny.

(6) Caiff y Comisiwn benderfynu—

(a) ffurf cais o dan is-adran (1),

(b) yr wybodaeth sydd i'w chynnwys yn y cais neu sydd i'w darparu gydag ef, ac

(c) y ffordd y mae cais i'w chyflwyno.

(7) Rhaid i'r Comisiwn hysbysu corff llywodraethu'r darparwr am y dyddiad pan fydd y darparwr yn cael ei ddileu o'r categori o'r gofrestr o dan yr adran hon ("y dyddiad dileu").

(8) Caiff y Comisiwn amrywio'r dyddiad dileu ar unrhyw adeg cyn y dyddiad hwnnw drwy hysbysu corff llywodraethu'r darparwr.

(9) Ni chaniateir i ddilead o dan yr adran hon gymryd effaith ar unrhyw adeg—

(a) pan allai cais am adolygiad o dan adran 45(d) gael ei ddwyn mewn cysylltiad â'r penderfyniad i ddileu, neu

(b) pan fo adolygiad neu benderfyniad gan y Comisiwn yn dilyn adolygiad o'r fath yn yr arfaeth.

(10) Ond nid yw hynny yn atal dilead rhag cymryd effaith os yw corff llywodraethu'r darparwr yn hysbysu'r Comisiwn nad yw'n bwriadu gwneud cais am adolygiad.

(11) Pan fo is-adran (9) yn peidio ag atal dilead rhag cymryd effaith ar y dyddiad a bennir o dan is-adran (7), rhaid i'r Comisiwn benderfynu dyddiad yn y dyfodol pan fydd y dilead yn cymryd effaith.

(12) Ond mae hynny yn ddarostyngedig i'r hyn sydd wedi cael ei benderfynu gan y Comisiwn yn dilyn unrhyw adolygiad o dan adran 45(d) mewn cysylltiad â'r penderfyniad i ddileu.

(13) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed mewn cysylltiad â dileu darparwr o gategori o'r gofrestr o dan yr adran hon.

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(14) Caiff rheoliadau o dan is-adran (13) gynnwys darpariaeth sy’n trin y darparwr fel pe bai’n ddarparwr cofrestredig yn y categori hwnnw at y dibenion hynny a bennir gan y rheoliadau.

(15) Rhaid i’r Comisiwn—

(a) cynnal rhestr o ddarparwyr addysg drydyddol sydd wedi eu dileu o gategorïau o’r gofrestr o dan yr adran hon,

(b) cynnwys yn y rhestr honno gyfeiriad at unrhyw reoliadau a wneir o dan is-adran (13), ac

(c) rhoi’r rhestr ar gael i’r cyhoedd drwy’r cyfrwng y mae’r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol.

Gwybodaeth Cychwyn

I36 A. 43 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I37 A. 43 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(y)**

PROSPECTIVE

44 Newid categori cofrestru heb gais

Pan fo darparwr cofrestredig wedi ei ddileu o gategori o’r gofrestr o dan adran 41(3) neu 43(5), caiff y Comisiwn gofrestru’r darparwr mewn categori arall heb gais o dan adran 25(4)(a)—

(a) os yw corff llywodraethu’r darparwr yn cydsynio i hynny,

(b) os yw’n parhau i fod yn ddarparwr addysg drydyddol yng Nghymru,

(c) os yw’n darparu’r math o addysg drydyddol sy’n ymwneud â’r categori arall, neu os darperir yr addysg honno ar ei ran,

(d) os yw’n bodloni’r amodau cofrestru cychwynnol sy’n gymwys iddo mewn cysylltiad â’r cofrestriad yn y categori arall (gweler adran 27), ac

(e) os nad yw cofrestru yn y categori arall wedi ei wahardd gan ddarpariaeth a wneir mewn rheoliadau o dan adran 25(5).

Gwybodaeth Cychwyn

I38 A. 44 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

Adolygiadau o benderfyniadau cofrestru

45 Adolygiadau o benderfyniadau cofrestru

Caiff corff llywodraethu darparwr addysg drydyddol wneud cais am adolygiad gan yr adolygydd penderfyniadau o unrhyw un neu ragor o’r penderfyniadau a ganlyn—

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(a) penderfyniad gan y Comisiwn i wrthod cofrestru'r darparwr mewn categori o'r gofrestr o dan adran 25;
(b) penderfyniad gan y Comisiwn i osod neu i amrywio amod cofrestru parhaus penodol ar y darparwr o dan adran 29;
(c) penderfyniad gan y Comisiwn i ddileu'r darparwr o gategori o'r gofrestr o dan adran 41;
(d) penderfyniad gan y Comisiwn o ran y dyddiad a bennir o dan adran 42(6) neu adran 43(7) neu (8) fel y dyddiad y mae dileu'r darparwr o gategori o'r gofrestr yn cymryd effaith.

Gwybodaeth Cychwyn

I39 A. 45 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Datganiadau terfyn ffioedd

46 Gofynion ar gyfer datganiad terfyn ffioedd

(1) Mae datganiad terfyn ffioedd yn ddogfen sy'n cydymffurfio â'r adran hon.

(2) Rhaid i ddatganiad terfyn ffioedd—
(a) pennu terfyn ffioedd, neu
(b) darparu ar gyfer penderfynu terfyn ffioedd,

mewn perthynas â phob cwrs cymhwysol ac mewn cysylltiad â phob blwyddyn academaidd berthnasol.

(3) Caiff datganiad terfyn ffioedd bennu, neu ddarparu ar gyfer penderfynu, terfynau ffioedd gwahanol mewn perthynas â chyrsiau gwahanol ac mewn cysylltiad â blynyddoedd academaidd perthnasol gwahanol.

(4) Rhaid i ddatganiad terfyn ffioedd bennu'r dyddiad y mae'n dechrau cael effaith a rhaid i unrhyw amrywiad i ddatganiad terfyn ffioedd bennu'r dyddiad y mae'r amrywiad yn dechrau cael effaith.

(5) Yn y Rhan hon—
(a) mae terfyn ffioedd, mewn perthynas â chwrs, yn derfyn na chaiff y ffioedd sy'n daladwy i'r darparwr addysg drydyddol gan berson cymhwysol, mewn cysylltiad â'r person yn ymgymryd â'r cwrs, fynd uwch ei law;
(b) mae blwyddyn academaidd berthnasol, mewn perthynas â chwrs, yn flwyddyn academaidd sy'n gymwys i'r cwrs, ac y mae ffioedd yn daladwy i'r darparwr mewn cysylltiad â hi, ac sy'n dechrau ar ddiwrnod pan yw'r darpariaethau cymwys yn y datganiad terfyn ffioedd yn cael effaith.

(6) Pan fo datganiad terfyn ffioedd yn pennu terfyn ffioedd mewn perthynas â blwyddyn a chwrs, ni chaniateir i'r terfyn ffioedd a bennir fynd uwchlaw pa swm bynnag a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru at ddibenion yr adran hon ("yr uchafswm").

(7) Pan fo datganiad terfyn ffioedd yn darparu ar gyfer penderfynu terfyn ffioedd mewn perthynas â blwyddyn a chwrs, rhaid i'r datganiad bennu nad yw'r terfyn ffioedd a benderfynir yn unol â'r datganiad i fynd uwchlaw'r uchafswm.

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

Gwybodaeth Cychwyn

I40 A. 46 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I41 A. 46 mewn grym ar 4.9.2023 gan O.S. 2023/919, **ergl. 2(m)**

47 Cymeradwyo datganiad terfyn ffioedd

(1) Caiff corff llywodraethu darparwr addysg drydyddol yng Nghymru wneud cais i'r Comisiwn iddo gymeradwyo datganiad terfyn ffioedd arfaethedig sy'n ymwneud â'r darparwr.

(2) Os gwneir cais i'r Comisiwn i gymeradwyo datganiad terfyn ffioedd, rhaid i'r Comisiwn drwy hysbysiad i'r corff llywodraethu o dan sylw naill ai—

- (a) cymeradwyo'r datganiad, neu
- (b) gwrthod y datganiad.

(3) Caiff corff llywodraethu darparwr a chanddo ddatganiad terfyn ffioedd cymeradwy wneud cais i'r Comisiwn iddo gymeradwyo amrywiad i'r datganiad neu gymeradwyo cael datganiad arall yn ei le.

(4) Os yw cais i gymeradwyo amrywiad neu i gymeradwyo cael datganiad arall yn ei le wedi ei wneud, rhaid i'r Comisiwn drwy hysbysiad i'r corff llywodraethu naill ai—

- (a) cymeradwyo'r amrywiad neu'r datganiad arall yn ei le, neu
- (b) gwrthod yr amrywiad neu'r datganiad arall yn ei le.

(5) Mae datganiad terfyn ffioedd cymeradwy yn peidio â bod yn gymeradwy os yw'r darparwr y mae'n ymwneud ag ef yn peidio â bod wedi ei gofrestru mewn categori cofrestru a bennir o ran adran 32(2)(b) y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef.

(6) Am ddarpariaeth weithdrefnol ynghylch hysbysiad o dan is-adrannau (2)(b) a (4)(b), gweler adrannau 75 i 78.

Gwybodaeth Cychwyn

I42 A. 47 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I43 A. 47(1)-(5) mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(z)**

PROSPECTIVE

48 Cyhoeddi datganiad terfyn ffioedd cymeradwy

(1) Pan fo'r Comisiwn wedi cymeradwyo datganiad terfyn ffioedd, rhaid i gorff llywodraethu'r darparwr y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef gyhoeddi'r datganiad (ac unrhyw amrywiad sydd wedi ei gymeradwy o'r datganiad neu unrhyw ddatganiad arall sydd wedi ei gymeradwyo yn ei le).

(2) Wrth gyflawni ei ddyletswydd o dan is-adran (1), rhaid i'r corff llywodraethu roi sylw i'r angen i sicrhau bod y datganiad ar gael yn hawdd i fyfyrwyr a darpar fyfyrwyr.

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

Gwybodaeth Cychwyn

I44 A. 48 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

49 Dilysrwydd contractau

(1) Mae'r adran hon yn gymwys i gontract sy'n darparu ar gyfer talu ffioedd cwrs rheoleiddiedig i ddarparwr addysg drydyddol, gan berson cymhwysol ac mewn cysylltiad â'r person yn ymgymryd â chwrs cymhwysol, sydd uwchlaw'r terfyn ffioedd cymwys.

(2) At ddibenion unrhyw hawliau ac atebolrwyddau sy'n codi o dan y contract, ac unrhyw drafodion mewn cysylltiad â'r hawliau a'r atebolrwyddau hynny, mae'r contract i'w drin fel pe bai'n darparu ar gyfer talu ffioedd mewn swm sy'n cyfateb i'r terfyn ffioedd cymwys.

(3) Ac eithrio fel y'i darperir yn is-adran (2), nid yw'r contract yn ddi-rym nac yn anorfodadwy o ganlyniad i ddarparu ar gyfer talu ffioedd sydd uwchlaw'r terfyn ffioedd cymwys.

Gwybodaeth Cychwyn

I45 A. 49 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PENNOD 2

SICRHAU ANSAWDD A GWELLA ANSAWDD

PROSPECTIVE

Swyddogaethau sicrhau ansawdd cyffredinol

50 Fframweithiau sicrhau ansawdd

(1) Caiff y Comisiwn gyhoeddi fframweithiau sicrhau ansawdd.

(2) Mae fframwaith sicrhau ansawdd yn ddogfen sy'n nodi canllawiau a gwybodaeth am faterion polisi ac arfer ynghylch—

(a) meini prawf ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol;

(b) prosesau ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol;

(c) rolau a chyfrifoldebau—

(i) personau sy'n asesu ansawdd addysg drydyddol,

(ii) darparwyr addysg drydyddol o ran ansawdd addysg drydyddol, a

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(iii) unrhyw bersonau eraill y mae'r Comisiwn yn ystyried eu bod yn briodol o ran ansawdd addysg drydyddol;

(d) ystyried barn dysgwyr ynghylch ansawdd yr addysg drydyddol a gânt;

(e) datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol;

(f) unrhyw fater arall y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn berthnasol i sicrhau ansawdd addysg drydyddol.

(3) Caiff y Comisiwn ddiwygio, disodli neu dynnu'n ôl unrhyw fframwaith sicrhau ansawdd a gyhoeddir o dan yr adran hon.

(4) Cyn cyhoeddi fframwaith (neu unrhyw fframwaith diwygiedig) neu dynnu fframwaith yn ôl o dan yr adran hon, rhaid i'r Comisiwn ymgynghori—

(a) â phob darparwr cofrestredig,

(b) â Phrif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru ("y Prif Arolygydd"), ac

(c) ag unrhyw bersonau eraill y mae'r Comisiwn yn ystyried eu bod yn briodol.

(5) Rhaid i'r personau a grybwyllir yn is-adran (6), i'r graddau y mae'n berthnasol i arfer eu swyddogaethau, roi sylw i fframwaith sicrhau ansawdd a gyhoeddir o dan yr adran hon.

(6) Y personau yw—

(a) y Comisiwn;

(b) y Prif Arolygydd;

(c) corff dynodedig (gweler adran 56).

(7) Nid oes dim byd yn yr adran hon sy'n effeithio ar bwerau eraill y Comisiwn i ddyroddi canllawiau.

(8) Mae i "aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol" yr un ystyr ag yn adran 5.

Gwybodaeth Cychwyn

I46 A. 50 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

51 Dyletswydd i fonitro ansawdd addysg drydyddol reoleiddiedig ac i hybu gwelliant yn ansawdd yr addysg honno

Rhaid i'r Comisiwn fonitro ansawdd addysg drydyddol a hybu gwelliant yn ansawdd yr addysg honno—

(a) a ddarperir gan, neu ar ran, darparwyr cofrestredig (i'r graddau y mae'r addysg drydyddol yn ymwneud â chategorïau cofrestru'r darparwyr);

(b) a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo.

Gwybodaeth Cychwyn

I47 A. 51 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

52 Cyngor a chynhorthwy mewn cysylltiad ag ansawdd addysg drydyddol

(1) Mae’r adran hon yn gymwys i addysg drydyddol, neu i gwrs penodol o addysg drydyddol—

(a) a ddarperir gan, neu ar ran, darparwr cofrestredig,

(b) a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo, neu

(c) a ddarperir yng Nghymru ac nad yw’n dod o fewn paragraff (a) na (b).

(2) Caiff y Comisiwn ddarparu, neu wneud trefniadau ar gyfer darparu, cyngor neu gynhorthwy arall i unrhyw berson at ddiben—

(a) gwella ansawdd yr addysg drydyddol neu’r cwrs, neu

(b) atal ansawdd yr addysg drydyddol neu’r cwrs rhag dod yn annigonol.

(3) At ddibenion yr adran hon, mae ansawdd addysg drydyddol, neu ansawdd cwrs addysg drydyddol, yn annigonol os nad yw’n ddigonol i ddiwallu anghenion rhesymol y rheini sy’n cael yr addysg neu sy’n ymgymryd â’r cwrs.

Gwybodaeth Cychwyn

I48 A. 52 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

53 Adolygiadau sy’n berthnasol i ansawdd addysg drydyddol

Caiff y Comisiwn gynnal, neu drefnu i berson arall gynnal, adolygiad o unrhyw faterion y mae’n ystyried eu bod yn berthnasol i ansawdd addysg drydyddol, neu i gwrs penodol o addysg drydyddol—

(a) a ddarperir gan, neu ar ran, darparwr cofrestredig,

(b) a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo, neu

(c) a ddarparir yng Nghymru ac nad yw’n dod o fewn paragraff (a) na (b).

Gwybodaeth Cychwyn

I49 A. 53 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Asesu ansawdd mewn addysg uwch

54 Asesu ansawdd addysg uwch

(1) Rhaid i’r Comisiwn asesu, neu wneud trefniadau ar gyfer asesu, ansawdd addysg uwch a ddarperir—

(a) gan bob darparwr cofrestredig;

(b) ar ran pob darparwr cofrestredig (pa un ai gan ddarparwr cofrestredig arall neu gan ddarparwr allanol).

(2) Mae’r dyletswydd yn is-adran (1) yn gymwys i asesu addysg uwch sy’n ymwneud â chategori cofrestru’r darparwr.

(3) Caiff y Comisiwn asesu, neu wneud trefniadau ar gyfer asesu, ansawdd addysg uwch a ddarperir yng Nghymru gan unrhyw ddarparwr addysg drydyddol.

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(4) Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi adroddiad ar bob asesiad a gynhelir o dan yr adran hon.

(5) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau—

(a) ei gwneud yn ofynnol i asesiadau o dan is-adran (1) gael eu cynnal fesul ysbaid a bennir yn y rheoliadau;

(b) ei gwneud yn ofynnol i adroddiadau o dan is-adran (4) gael eu cyhoeddi cyn diwedd cyfnod a bennir yn y rheoliadau.

(6) Cyn gwneud rheoliadau o dan is-adran (5), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r Comisiwn.

(7) Yn y Rhan hon, mae cyfeiriadau at ddarparwr allanol yn gyfeiriadau at berson—

(a) nad yw'n ddarparwr cofrestredig, ond

(b) sy'n gyfrifol am ddarparu cwrs addysg uwch cyfan, neu ran ohono, ar ran darparwr cofrestredig;

ac mae cyfeiriadau at gorff llywodraethu mewn perthynas â darparwr allanol nad yw'n sefydliad yn gyfeiriadau at y personau sy'n gyfrifol am reoli'r darparwr.

(8) At ddibenion is-adran (7)(b), caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth drwy reoliadau ynghylch yr amgylchiadau pan fo person i'w drin (neu nad yw i'w drin) fel pe bai'n gyfrifol am ddarparu cwrs (neu ran ohono).

Gwybodaeth Cychwyn

I50 A. 54 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I51 A. 54 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(aa)**

PROSPECTIVE

55 Cynlluniau gweithredu yn dilyn asesiadau o dan adran 54

(1) Mae'r adran hon yn gymwys i asesiadau a gynhelir o dan adran 54(1)(a) a (b) ac a gyhoeddir yn unol ag adran 54(4).

(2) Rhaid i gorff llywodraethu darparwr cofrestredig sy'n darparu'r addysg uwch a asesir, neu y mae'r addysg uwch wedi ei darparu ar ei ran (yn ôl y digwydd)—

(a) llunio datganiad ysgrifenedig o'r camau gweithredu y mae'n bwriadu eu cymryd yng ngoleuni'r adroddiad ac o fewn pa gyfnod y mae'n bwriadu cymryd y camau hynny;

(b) anfon y datganiad i'r Comisiwn ac, os cynhaliwyd yr asesiad gan gorff dynodedig, i'r corff dynodedig.

(3) Rhaid i'r corff llywodraethu sy'n gwneud y datganiad ei gyhoeddi.

(4) Mae cydymffurfio â'r dyletswyddau o dan is-adrannau (2) a (3) i'w drin fel pe bai'n amod cofrestru parhaus sy'n gymwys i'r darparwr cofrestredig at ddibenion adran 39 (cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydymffurfio ag amodau cofrestru parhaus) ac adran 41 (datgofrestru).

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

Gwybodaeth Cychwyn

I52 A. 55 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

56 Arfer swyddogaethau asesu addysg uwch gan gorff dynodedig

(1) Mae Atodlen 3 yn gwneud darpariaeth—

(a) ynghylch dynodi corff i arfer y swyddogaethau asesu;

(b) ynghylch goruchwylio’r corff dynodedig gan y Comisiwn;

(c) i’r corff godi ffioedd.

(2) At ddibenion y Bennod hon, “y swyddogaethau asesu” yw swyddogaethau’r Comisiwn o dan adran 54 (asesu ansawdd addysg uwch).

(3) Pan fo corff wedi ei ddynodi o dan Atodlen 3 i arfer y swyddogaethau asesu, nid yw’r swyddogaethau o dan adran 54 yn peidio â bod yn arferadwy gan y Comisiwn.

Gwybodaeth Cychwyn

I53 A. 56 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Arolygu addysg bellach neu hyfforddiant etc.

57 Dyletswydd y Prif Arolygydd i arolygu ac adrodd

(1) Rhaid i’r Prif Arolygydd arolygu—

(a) addysg bellach neu hyfforddiant a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo;

(b) addysg bellach neu hyfforddiant a gyllidir gan Weinidogion Cymru neu a sicrheir fel arall ganddynt;

(c) addysg bellach neu hyfforddiant a gyllidir gan awdurdod lleol;

(d) addysg bellach neu hyfforddiant pan fo’r Comisiwn neu awdurdod lleol yn ystyried rhoi cyllid i ddarparwr yr addysg bellach neu’r hyfforddiant;

(e) addysg neu hyfforddiant a ddarperir i bersonau o’r oedran ysgol gorfodol gan ddarparwr addysg drydyddol yng Nghymru sy’n sefydliad o fewn y sector addysg bellach neu’r sector addysg uwch;

(f) addysg neu hyfforddiant a ddarperir yng Nghymru ac a bennir gan Weinidogion Cymru mewn rheoliadau (os oes rhai).

(2) Nid yw paragraffau (a), (b) nac (c) o is-adran (1) yn gymwys—

(a) i addysg o fath y caniateir iddo gael ei arolygu neu y mae rhaid iddo gael ei arolygu o dan Ran 1 o Ddeddf Addysg 2005 (p. 18) (arolygiadau ysgolion), neu

(b) os yw’r cyllid a grybwyllir yn y paragraffau hynny wedi ei roi at ddiben penodol, i addysg neu hyfforddiant nad yw’r cymorth hwnnw wedi ei gyfeirio ati neu ato.

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(3) Rhaid i’r Prif Arolygydd gyhoeddi adroddiad ar bob arolygiad a gynhelir o dan yr adran hon gan gynnwys barn—

- (a) ar ansawdd yr addysg neu’r hyfforddiant a arolygir,
- (b) ar y safonau a gyrhaeddir gan y rheini sy’n cael yr addysg honno neu’r hyfforddiant hwnnw, ac
- (c) ar a yw’r adnoddau ariannol sy’n cael eu rhoi ar gael i ddarparwr yr addysg neu’r hyfforddiant yn cael eu rheoli’n effeithlon ac yn cael eu defnyddio mewn ffordd sy’n darparu gwerth am arian.

(4) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau—

- (a) ei gwneud yn ofynnol i arolygiadau o dan is-adran (1) (ac eithrio paragraff (d)) gael eu cynnal fesul ysbaid a bennir yn y rheoliadau;
- (b) ei gwneud yn ofynnol i adroddiadau o dan is-adran (3) gael eu gwneud cyn diwedd cyfnod a bennir yn y rheoliadau.

(5) Cyn gwneud rheoliadau o dan yr adran hon rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori—

- (a) â’r Comisiwn;
- (b) â’r Prif Arolygydd.

Gwybodaeth Cychwyn

I54 A. 57 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I55 A. 57 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(bb)**

PROSPECTIVE

58 Pŵer y Prif Arolygydd i arolygu ac adrodd

(1) Caiff y Prif Arolygydd arolygu unrhyw addysg neu hyfforddiant a ddisgrifir yn adran 57(1) ac adrodd arni neu arno.

(2) Caiff y Prif Arolygydd arolygu unrhyw addysg neu hyfforddiant—

- (a) nad yw o fath a ddisgrifir yn adran 57(1), ond
- (b) a allai gael ei chyllido neu ei gyllido yn un o’r ffyrdd a grybwyllir yn yr adran honno,

ac adrodd arni neu arno, os yw darparwr yr addysg neu’r hyfforddiant yn gofyn i’r Prif Arolygydd wneud hynny.

(3) Caiff y Prif Arolygydd godi ffi am gost arolygiad a gynhelir o dan is-adran (2).

(4) Mae is-adrannau (3) i (5) o adran 57 yn gymwys i adroddiad o dan is-adran (1) fel y maent yn gymwys i gynllun o dan yr adran honno.

(5) Caiff y Prif Arolygydd drefnu i adroddiad ar arolygiad a gynhelir o ganlyniad i gais o dan is-adran (2) gael ei gyhoeddi.

Gwybodaeth Cychwyn

I56 A. 58 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

__Statws__ Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
__Newidiadau i ddeddfwriaeth:__ Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)

PROSPECTIVE

59 Dyletswydd i ddarparu gwybodaeth a chyngor i'r Comisiwn

(1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas ag addysg neu hyfforddiant a ddisgrifir yn adran 57(1) ac a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo.

(2) Rhaid i'r Prif Arolygydd sicrhau bod y Comisiwn yn cael gwybod yn rheolaidd—

- (a) am ansawdd yr addysg neu'r hyfforddiant y mae'r adran hon yn gymwys iddi neu iddo,
- (b) am y safonau a gyrhaeddir gan y rheini sy'n cael yr addysg honno neu'r hyfforddiant hwnnw, ac
- (c) a yw'r adnoddau ariannol sy'n cael eu rhoi ar gael i'r rheini sy'n darparu'r addysg a'r hyfforddiant yn cael eu rheoli'n effeithlon ac yn cael eu defnyddio er mwyn darparu gwerth am arian.

(3) Pan fydd y Comisiwn yn gofyn iddo wneud hynny, rhaid i'r Prif Arolygydd—

- (a) rhoi cyngor i'r Comisiwn ar y materion hynny a bennir gan y Comisiwn sy'n ymwneud ag addysg neu hyfforddiant y mae'r adran hon yn gymwys iddi neu iddo;
- (b) arolygu'r addysg honno neu'r hyfforddiant hwnnw, neu'r dosbarth hwnnw o addysg neu hyfforddiant, y mae'r adran hon yn gymwys iddi neu iddo, a bennir gan y Comisiwn;
- (c) adrodd ar ganlyniad arolygiad a gynhelir o dan yr adran hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I57 A. 59 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

60 Dyletswydd i ddarparu gwybodaeth a chyngor i Weinidogion Cymru

(1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas ag addysg a hyfforddiant a ddisgrifir yn adran 57(1) nas cyllidir gan y Comisiwn neu nas sicrheir fel arall ganddo.

(2) Rhaid i'r Prif Arolygydd sicrhau bod Gweinidogion Cymru yn cael gwybod yn rheolaidd—

- (a) am ansawdd yr addysg neu'r hyfforddiant y mae'r adran hon yn gymwys iddi neu iddo,
- (b) am y safonau a gyrhaeddir gan y rheini sy'n cael yr addysg honno neu'r hyfforddiant hwnnw, ac
- (c) a yw'r adnoddau ariannol sy'n cael eu rhoi ar gael i'r rheini sy'n darparu'r addysg a'r hyfforddiant yn cael eu rheoli'n effeithlon ac yn cael eu defnyddio er mwyn darparu gwerth am arian.

(3) Pan fydd Gweinidogion Cymru yn gofyn iddo wneud hynny, rhaid i'r Prif Arolygydd—

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(a) rhoi cyngor i Weinidogion Cymru ar y materion hynny a bennir gan Weinidogion Cymru sy’n ymwneud ag addysg neu hyfforddiant y mae’r adran hon yn gymwys iddi neu iddo;

(b) arolygu’r addysg honno neu’r hyfforddiant hwnnw, neu’r dosbarth hwnnw o addysg neu hyfforddiant, y mae’r adran hon yn gymwys iddi neu iddo, a bennir gan Weinidogion Cymru;

(c) adrodd ar ganlyniad arolygiad a gynhelir o dan yr adran hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I58 A. 60 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

61 Swyddogaethau ychwanegol y Prif Arolygydd

(1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, roi swyddogaethau eraill i’r Prif Arolygydd mewn cysylltiad â’r addysg neu’r hyfforddiant a ddisgrifir yn adran 57(1).

(2) Caiff y swyddogaethau a roddir gan y rheoliadau gynnwys (ymhlith pethau eraill) swyddogaethau mewn cysylltiad â hyfforddi athrawon, darlithwyr, hyfforddwyr neu bersonau eraill sy’n ymwneud â darparu’r addysg honno neu’r hyfforddiant hwnnw, neu mewn cysylltiad â hyfforddiant ar gyfer y personau hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

I59 A. 61 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

62 Cynlluniau gweithredu yn dilyn arolygiadau gan y Prif Arolygydd

(1) Mae’r adran hon yn gymwys os yw’r Prif Arolygydd yn cyhoeddi adroddiad ar arolygiad.

(2) Ond nid yw’n gymwys i adroddiad ar arolygiad a gynhelir—

(a) o ganlyniad i gais o dan adran 58(2), neu

(b) o dan adran 63.

(3) Rhaid i’r person sy’n gyfrifol am reoli darparwr yr addysg neu’r hyfforddiant sy’n destun yr adroddiad lunio datganiad ysgrifenedig o’r camau gweithredu y mae’r person yn bwriadu eu cymryd yng ngoleuni’r adroddiad ac o fewn pa gyfnod y mae’n bwriadu cymryd y camau gweithredu hynny.

(4) Rhaid i’r person sy’n gwneud y datganiad ei gyhoeddi.

(5) Mae is-adran (6) yn gymwys—

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(a) os yw person sy’n ddarostyngedig i’r dyletswyddau yn is-adrannau (3) a (4) yn gorff llywodraethu darparwr cofrestredig, a

(b) os yw’r addysg neu’r hyfforddiant sy’n destun yr adroddiad yn ymwneud â chategori cofrestru’r darparwr.

(6) Mae cydymffurfio â’r dyletswyddau yn is-adrannau (3) a (4) i’w drin fel pe bai’n amod cofrestru parhaus sy’n gymwys i’r darparwr cofrestredig at ddibenion adran 39 (cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydymffurfio ag amodau cofrestru parhaus) ac adran 41 (datgofrestru).

(7) Mae is-adran (8) yn gymwys os yw’r addysg neu’r hyfforddiant sy’n destun yr adroddiad wedi ei chyllido neu wedi ei gyllido gan y Comisiwn neu Weinidogion Cymru o dan Ran 3 o’r Ddeddf hon.

(8) Mae cydymffurfio â’r dyletswyddau yn is-adrannau (3) a (4) i’w drin fel pe bai’n un o ofynion y telerau a’r amodau cyllido o dan y Ddeddf hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I60 A. 62 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

63 Arolygiadau ardal

(1) Caiff y Prif Arolygydd arolygu—

(a) ansawdd ac argaeledd disgrifiad o addysg neu hyfforddiant, mewn ardal benodedig yng Nghymru, ar gyfer personau sy’n 15 oed neu’n hŷn,

(b) y safonau a gyrhaeddir gan y rheini sy’n cael yr addysg honno neu’r hyfforddiant hwnnw, ac

(c) a yw’r adnoddau ariannol sy’n cael eu rhoi ar gael i’r rheini sy’n darparu’r addysg honno neu’r hyfforddiant hwnnw yn cael eu rheoli’n effeithlon ac yn cael eu defnyddio mewn ffordd sy’n darparu gwerth am arian.

(2) Rhaid i’r Prif Arolygydd gynnal arolygiad o’r math a ddisgrifir yn is-adran (1) (“arolygiad ardal”) os gofynnir iddo wneud hynny—

(a) gan y Comisiwn;

(b) gan Weinidogion Cymru.

(3) Yr addysg neu’r hyfforddiant a gaiff fod yn destun arolygiad ardal yw unrhyw addysg neu hyfforddiant a ddisgrifir yn adran 57 neu sydd o fewn cylch gwaith y Prif Arolygydd o ganlyniad i unrhyw ddeddfiad arall.

(4) Ond ni chaniateir i’r pŵer i’w gwneud yn ofynnol i’r Prif Arolygydd gynnal arolygiad ardal gael ei arfer ond—

(a) yn achos y Comisiwn, mewn cysylltiad â disgrifiad o addysg neu hyfforddiant a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo;

(b) yn achos Gweinidogion Cymru, mewn cysylltiad â disgrifiad o addysg neu hyfforddiant ac eithrio addysg neu hyfforddiant a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo.

(5) Caniateir i arolygiad ardal gael ei estyn er mwyn ystyried—

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(a) y modd y mae unrhyw adnoddau ariannol wedi eu cymhwyso gan berson a ddisgrifir yn is-adran (6) mewn cysylltiad â'r addysg neu'r hyfforddiant a arolygir, a

(b) a yw unrhyw adnoddau ariannol o'r fath wedi eu cymhwyso mewn ffordd sy'n darparu gwerth am arian.

(6) Y personau a grybwyllir yn is-adran (5) yw—

(a) y Comisiwn;

(b) Gweinidogion Cymru;

(c) awdurdod lleol.

(7) Rhaid i'r personau a ganlyn ddarparu unrhyw wybodaeth sy'n rhesymol ofynnol gan y Prif Arolygydd mewn cysylltiad â'r arolygiad—

(a) personau sy'n gyfrifol am reoli unrhyw ddarparwr addysg neu hyfforddiant sy'n destun arolygiad ardal;

(b) unrhyw awdurdod lleol o fewn yr ardal sy'n destun arolygiad ardal;

(c) y Comisiwn;

(d) Gweinidogion Cymru.

(8) Ar ôl cwblhau arolygiad ardal, rhaid i'r Prif Arolygydd gyhoeddi adroddiad.

(9) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau—

(a) gwneud darpariaeth bellach mewn cysylltiad â'r ddyletswydd i ddarparu gwybodaeth a osodir gan yr adran hon;

(b) ei gwneud yn ofynnol i adroddiadau o dan is-adran (8) gael eu cyhoeddi cyn diwedd cyfnod a bennir yn y rheoliadau.

(10) Am ddarpariaeth ynghylch adrodd ar ddosbarthiadau chwech y canfuwyd eu bod yn peri pryder mewn arolygiad ardal, gweler adrannau 44C a 44E o Ddeddf Addysg 2005 (p. 18).

(11) Yn is-adran (1)—

ystyr "penodedig" ("*specified*")—

(a) yn achos arolygiad ardal y gofynnir amdano o dan is-adran (2), yw wedi ei bennu yn y cais;

(b) yn achos arolygiad ardal a gynhelir gan y Prif Arolygydd ac eithrio drwy gais, yw wedi ei bennu gan y Prif Arolygydd;

mae "personau sy'n 15 oed" ("*persons who are aged 15*") yn cynnwys personau, y darperir addysg ar eu cyfer mewn ysgol, a fydd yn cyrraedd yr oedran hwnnw yn y flwyddyn ysgol gyfredol.

Gwybodaeth Cychwyn

I61 A. 63 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I62 A. 63 mewn grym ar 1.11.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/1106, **ergl. 2**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

PROSPECTIVE

64 Hawl mynediad a throseddau

(1) Wrth gynnal arolygiad o dan y Bennod hon, mae gan y Prif Arolygydd, ar bob adeg resymol—

(a) hawl mynediad i fangre y darperir yr addysg sy’n cael ei harolygu neu’r hyfforddiant sy’n cael ei arolygu ynddi;

(b) hawl mynediad i fangre darparwr yr addysg honno neu’r hyfforddiant hwnnw sy’n cael ei defnyddio mewn cysylltiad â’r ddarpariaeth honno;

(c) hawl i arolygu unrhyw gofnodion a gedwir gan y person hwnnw, ac unrhyw ddogfennau eraill sy’n cynnwys gwybodaeth sy’n ymwneud â’r addysg neu’r hyfforddiant, sy’n ofynnol gan yr arolygydd at ddibenion yr arolygiad, ac i gymryd copïau ohonynt.

(2) Mewn cysylltiad ag addysg neu hyfforddiant a ddarperir gan gyflogwr yn y gweithle, ni chaniateir i’r hawl mynediad a roddir gan is-adran (1) gael ei harfer ond os yw’r cyflogwr wedi cael rhybudd rhesymol.

(3) Mae’r hawl i arolygu a roddir gan is-adran (1)(c) yn cynnwys yr hawl i gael mynediad i unrhyw gyfrifiadur ac unrhyw gyfarpar neu ddeunydd cysylltiedig sy’n cael ei ddefnyddio neu sydd wedi cael ei ddefnyddio mewn cysylltiad â’r cofnodion neu’r dogfennau o dan sylw ac i arolygu a gwirio gweithrediad unrhyw gyfrifiadur o’r fath ac unrhyw gyfarpar neu ddeunydd cysylltiedig o’r fath.

(4) Mae’r hawl honno hefyd yn cynnwys yr hawl i gael unrhyw gynhorthwy—

(a) gan y person sy’n defnyddio neu sydd wedi bod yn defnyddio’r cyfrifiadur neu y mae’r cyfrifiadur yn cael ei ddefnyddio felly neu wedi cael ei ddefnyddio felly ar ei ran, neu

(b) gan unrhyw berson a chanddo ofal dros y cyfrifiadur, y cyfarpar neu’r deunydd, neu sydd fel arall yn ymwneud â gweithrediad y cyfrifiadur, y cyfarpar neu’r deunydd,

sy’n rhesymol ofynnol gan y Prif Arolygydd.

(5) Mae’n drosedd rhwystro’r Prif Arolygydd yn fwriadol wrth iddo arfer swyddogaethau mewn perthynas ag arolygiad o dan y Bennod hon.

(6) Mae person sy’n euog o drosedd o’r fath yn agored ar euogfarn ddiannod i ddirwy nad yw’n uwch na lefel 4 ar y raddfa safonol.

(7) Nid yw’r pwerau a roddir gan yr adran hon yn cynnwys y pŵer i fynd i annedd heb gytundeb y meddiannydd.

(8) Yn yr adran hon, ystyr “mangre” yw mangre yng Nghymru neu Loegr.

Gwybodaeth Cychwyn

I63 A. 64 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

PROSPECTIVE

65 Arolygon ac astudiaethau

(1) Caiff y Comisiwn gyfarwyddo'r Prif Arolygydd i gynnal—

(a) arolwg o Gymru, neu o ardal o fewn Cymru a bennir yn y cyfarwyddyd, mewn cysylltiad â materion a bennir yn y cyfarwyddyd sy'n ymwneud â pholisi ynglŷn ag addysg bellach neu hyfforddiant;

(b) astudiaeth gymharol o'r ddarpariaeth a wneir y tu allan i Gymru mewn cysylltiad â materion a bennir yn y cyfarwyddyd sy'n ymwneud ag addysg bellach neu hyfforddiant.

(2) Caiff y Prif Arolygydd, heb gael ei gyfarwyddo i wneud hynny, gynnal arolwg neu astudiaeth o'r math hwnnw.

Gwybodaeth Cychwyn

I64 A. 65 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

66 Adroddiadau blynyddol

(1) Rhaid i adroddiad blynyddol y Prif Arolygydd sy'n ofynnol gan adran 21(1)(a) o Ddeddf Addysg 2005 (p. 18) gynnwys adroddiad ar arfer swyddogaethau'r Prif Arolygydd o dan y Bennod hon.

(2) Mae'r pŵer a roddir gan yr adran honno i wneud adroddiadau eraill yn cynnwys pŵer i wneud adroddiadau mewn cysylltiad â materion sy'n ymwneud ag addysg neu hyfforddiant a ddisgrifir yn adran 57(1).

Gwybodaeth Cychwyn

I65 A. 66 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

67 Cynllun blynyddol y Prif Arolygydd

(1) Rhaid i'r Prif Arolygydd, ar gyfer pob blwyddyn ariannol, lunio cynllun sy'n nodi amcangyfrifon—

(a) o'r gwariant sy'n angenrheidiol, yn y flwyddyn ariannol y mae'r cynllun yn ymwneud â hi, er mwyn sicrhau bod swyddogaethau'r Prif Arolygydd yn cael eu harfer yn effeithiol, a

(b) o'r incwm y bydd y Prif Arolygydd yn ei gael yn y flwyddyn ariannol honno ac y caniateir iddo gael ei gymhwyso tuag at dalu treuliau'r Prif Arolygydd.

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(2) Rhaid i'r cynllun gynnwys cynigion ar gyfer rheoli unrhyw gyllid a all gael ei ddarparu i'r Prif Arolygydd yn y flwyddyn ariannol honno—
(a) o dan adran 68 o'r Ddeddf hon (cyllido gan y Comisiwn), a
(b) o dan adran 104(4) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 (p. 38) (cyllido gan Weinidogion Cymru).

(3) Rhaid i'r cynllun gael ei gyflwyno, at ddibenion ymgynghori—
(a) i'r Comisiwn, a
(b) i Weinidogion Cymru,

erbyn yr adeg honno cyn dechrau'r flwyddyn ariannol y mae'r cynllun yn ymwneud â hi a gyfarwyddir ganddynt ar y cyd.

(4) Caiff y Prif Arolygydd gyhoeddi'r cynllun ar ôl i'r cynllun gael ei gymeradwyo—
(a) gan y Comisiwn, a
(b) gan Weinidogion Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I66 A. 67 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

68 Cyllido arolygiadau ac adroddiadau ar addysg bellach a hyfforddiant etc.

(1) Rhaid i'r Comisiwn ddarparu unrhyw gyllid i'r Prif Arolygydd y mae'n ystyried ei fod yn briodol ar gyfer arfer swyddogaethau'r Prif Arolygydd, i'r graddau y mae'r swyddogaethau yn ymwneud ag addysg neu hyfforddiant a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo.

(2) Wrth benderfynu pa gyllid y mae'n ystyried ei fod yn briodol, rhaid i'r Comisiwn roi sylw yn benodol i'r hyn y mae'r Comisiwn yn ystyried bod angen i'r Prif Arolygydd ei wario er mwyn arfer y swyddogaethau.

(3) Cyn dechrau pob blwyddyn ariannol, rhaid i'r Comisiwn ymgynghori â'r Prif Arolygydd ynghylch y cyllid y mae i'w ddarparu i'r Prif Arolygydd yn y flwyddyn ariannol honno.

(4) Rhaid i'r Comisiwn—
(a) cymeradwyo unrhyw ran (neu rannau) o'r cynllun a lunnir gan y Prif Arolygydd o dan adran 67 sy'n ymwneud â swyddogaethau y mae'n ofynnol i'r Comisiwn ddarparu cyllid o dan yr adran hon mewn cysylltiad â hwy, a
(b) penderfynu swm y cyllid y bydd yn ei ddarparu o dan yr adran hon yn unol â'r cynllun i'r graddau y mae wedi ei gymeradwyo gan y Comisiwn.

(5) Ond cyn iddo gymeradwyo'r cynllun o dan is-adran (4) caiff y Comisiwn ei gwneud yn ofynnol i'r Prif Arolygydd addasu'r cynllun.

(6) Mae adran 104 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 (p. 38) wedi ei diwygio fel a ganlyn—
(a) ar ôl is-adran (1) mewnosoder—

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

"(1A) But the Welsh Ministers are not responsible for providing funding to the Chief Inspector for the discharge of the Chief Inspector's functions under Chapter 2 of Part 2 of the Tertiary Education and Research (Wales) Act 2022 so far as they relate to education or training that is funded or otherwise secured by the Commission for Tertiary Education and Research.";

(b) yn is-adran (4A), yn lle paragraff (a) rhodder—

"(a) approve such part (or parts) of the plan prepared by the Chief Inspector under section 67 of the Tertiary Education and Research (Wales) Act 2022 as relate to functions in respect of which they are required to provide funding under this section, and".

Gwybodaeth Cychwyn

I67 A. 68 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

PROSPECTIVE

PENNOD 3

DARPARIAETHAU GORFODI A GWEITHDREFNOL PELLACH

Ymyrryd yn ymddygiad sefydliadau addysg bellach

69 Y seiliau dros ymyrryd

At ddibenion adrannau 70 a 71, y seiliau dros ymyrryd yn ymddygiad darparwr addysg drydyddol yng Nghymru sy'n sefydliad o fewn y sector addysg bellach yw fel a ganlyn—

(a) mae materion y darparwr wedi cael neu yn cael eu camreoli gan ei gorff llywodraethu;

(b) mae corff llywodraethu'r darparwr wedi methu â chydymffurfio â dyletswydd o dan unrhyw ddeddfiad;

(c) mae corff llywodraethu'r darparwr wedi gweithredu neu'n bwriadu gweithredu'n afresymol wrth arfer ei swyddogaethau o dan unrhyw ddeddfiad;

(d) mae'r darparwr yn perfformio'n sylweddol waeth nag y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddo berfformio o dan yr holl amgylchiadau, neu yn methu neu'n debygol o fethu â rhoi safon dderbyniol o addysg neu hyfforddiant.

Gwybodaeth Cychwyn

I68 A. 69 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

70 Pwerau i ymyrryd

(1) Os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod un neu ragor o'r seiliau dros ymyrryd yn bodoli mewn perthynas â darparwr addysg drydyddol yng Nghymru sy'n sefydliad o fewn y sector addysg bellach, caiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddyd i gorff llywodraethu'r darparwr.

(2) Cyn rhoi cyfarwyddyd o dan yr adran hon, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r Comisiwn.

(3) Caiff cyfarwyddyd o dan yr adran hon—

- (a) cynnwys darpariaeth sy'n cael effaith i ddiswyddo pob un neu unrhyw un neu ragor o aelodau corff llywodraethu'r darparwr;
- (b) cynnwys darpariaeth sy'n cael effaith i benodi aelodau newydd o'r corff hwnnw os oes swyddi gwag (sut bynnag y maent wedi codi);
- (c) pennu camau sydd i'w cymryd (neu nad ydynt i'w cymryd) gan y corff llywodraethu at ddiben ymdrin â'r seiliau dros ymyrryd.

(4) Caiff cyfarwyddyd o dan is-adran (3)(c) (ymhlith pethau eraill) ei gwneud yn ofynnol i'r corff llywodraethu—

- (a) arfer pwerau o dan adran 5(2)(b) i (f) ac (h) o Fesur Addysg (Cymru) 2011 (mccc 7) i gydlafurio â'r personau hynny ac ar y telerau hynny a bennir yn y cyfarwyddyd;
- (b) pasio penderfyniad o dan adran 27A(1) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 (p. 13) ("Deddf 1992") i'r corff gael ei ddiddymu ar ddyddiad a bennir yn y cyfarwyddyd.

(5) Cymerir at ddibenion adran 27A(1) o Ddeddf 1992 fod corff llywodraethu, y mae cyfarwyddyd fel y'i crybwyllir yn is-adran (4)(b) wedi ei roi iddo, wedi cydymffurfio ag adran 27 o'r Ddeddf honno cyn pasio'r penderfyniad sy'n ofynnol gan y cyfarwyddyd.

(6) Caniateir i gyfarwyddydau gael eu rhoi o dan yr adran hon er gwaethaf unrhyw ddeddfiad sy'n gwneud arfer pŵer neu gyflawni dyletswydd yn ddibynnol ar farn corff llywodraethu.

(7) Ni chaiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo corff llywodraethu o dan yr adran hon i ddiswyddo aelod o staff.

(8) Ond nid yw is-adran (7) yn atal Gweinidogion Cymru, pan fônt yn ystyried y gall fod yn briodol diswyddo aelod o staff y mae gan y corff llywodraethu bŵer i'w ddiswyddo o dan erthyglau llywodraethu'r darparwr, rhag rhoi unrhyw gyfarwyddydau i'r corff llywodraethu o dan yr adran hon sy'n angenrheidiol er mwyn sicrhau y rhoddir effaith i'r gweithdrefnau sy'n gymwys i ystyried yr achos dros ddiswyddo'r aelod hwnnw o staff mewn perthynas â'r aelod hwnnw o staff.

(9) Mae penodi aelod o gorff llywodraethu o dan yr adran hon yn cael effaith fel pe bai wedi ei wneud yn unol ag offeryn llywodraethu ac erthyglau llywodraethu'r darparwr o dan sylw.

Gwybodaeth Cychwyn

I69 A. 70 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

71 Hysbysu gan y Comisiwn am y seiliau dros ymyrryd

(1) Os yw'r Comisiwn o'r farn bod unrhyw un neu ragor o'r seiliau dros ymyrryd yn bodoli mewn perthynas â darparwr addysg drydyddol yng Nghymru sy'n sefydliad o fewn y sector addysg bellach, rhaid i'r Comisiwn hysbysu Gweinidogion Cymru am y farn honno.

(2) Rhaid i Weinidogion Cymru roi sylw i farn y Comisiwn wrth benderfynu pa un ai i arfer y pwerau o dan adran 70.

Gwybodaeth Cychwyn

I70 A. 71 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

72 Datganiad Gweinidogion Cymru ar bwerau ymyrryd

(1) Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi datganiad sy'n nodi sut y maent yn bwriadu arfer eu pwerau o dan adran 70

(2) O ran Gweinidogion Cymru—

(a) rhaid iddynt gadw'r datganiad o dan adolygiad;

(b) cânt ddiwygio'r datganiad.

(3) Cyn cyhoeddi'r datganiad neu ddatganiad diwygiedig, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r personau hynny y maent yn ystyried eu bod yn briodol.

(4) Cyn gynted â phosibl ar ôl cyhoeddi'r datganiad neu ddatganiad diwygiedig, rhaid i Weinidogion Cymru osod copi ohono gerbron Senedd Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I71 A. 72 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Mynediad i wybodaeth a chyfleusterau

73 Dyletswydd i gydweithredu

(1) Rhaid i gorff llywodraethu darparwr allanol sicrhau y darperir i berson sy'n arfer swyddogaeth yn rhinwedd adran 51, 53 neu 54(1) unrhyw wybodaeth, unrhyw gynhorthwy ac unrhyw fynediad i gyfleusterau, systemau ac offer y darparwr allanol sy'n rhesymol ofynnol gan y person at ddiben arfer y swyddogaeth (gan gynnwys at ddiben arfer unrhyw bŵer o dan adran 74).

(2) Rhaid i gorff llywodraethu darparwr addysg bellach neu hyfforddiant a gyllidir o dan adran 97 sicrhau y darperir i berson sy'n arfer swyddogaeth yn rhinwedd adran 51 neu 53 unrhyw wybodaeth, unrhyw gynhorthwy ac unrhyw fynediad i gyfleusterau, systemau ac offer y darparwr sy'n rhesymol ofynnol gan y person at ddiben arfer y swyddogaeth (gan gynnwys at ddiben arfer unrhyw bŵer o dan adran 74).

(3) Yn is-adran (2)—

ystyr "y corff llywodraethu" ("*the governing body*") yw'r person sy'n gyfrifol am reoli'r darparwr;

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

nid yw "darparwr addysg bellach neu hyfforddiant" ("*provider of further education or training*") yn cynnwys darparwr cofrestredig.

(4) Os yw'r Comisiwn wedi ei fodloni bod corff llywodraethu wedi methu â chydymffurfio ag is-adran (1) neu (2), caiff ei gyfarwyddo i gymryd (neu i beidio â chymryd) camau penodedig at ddiben sicrhau y darperir gwybodaeth, cynhorthwy neu fynediad fel y'i disgrifir yn is-adran (1) neu (2) (fel y bo'n briodol).

(5) Am ddarpariaeth weithdrefnol ynghylch cyfarwyddyd o dan is-adran (4), gweler adrannau 75 i 78.

Gwybodaeth Cychwyn

I72 A. 73 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

74 Pwerau mynd i mewn ac arolygu

(1) At ddiben arfer swyddogaeth yn rhinwedd adran 36, 38, 51, 53 neu 54(1), caiff person awdurdodedig—

(a) mynd i fangre darparwr cofrestredig;

(b) edrych ar ddogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre, eu copïo neu eu cymryd.

(2) At ddiben arfer swyddogaeth yn rhinwedd adran 51, 53 neu 54(1), caiff person awdurdodedig—

(a) mynd i fangre darparwr allanol;

(b) edrych ar ddogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre, eu copïo neu eu cymryd.

(3) Yn is-adrannau (1)(b) a (2)(b), mae cyfeiriadau—

(a) at ddogfennau yn cynnwys gwybodaeth wedi ei chofnodi ar unrhyw ffurf;

(b) at ddogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre yn cynnwys—

(i) dogfennau sydd wedi eu storio ar gyfrifiaduron neu ar ddyfeisiau storio electronig yn y fangre, a

(ii) dogfennau sydd wedi eu storio mewn man arall ond y gellir cael mynediad iddynt drwy gyfrifiaduron yn y fangre.

(4) Mae'r pŵer a roddir gan is-adrannau (1)(b) a (2)(b) yn cynnwys pŵer—

(a) i'w gwneud yn ofynnol i berson ddarparu dogfennau;

(b) i osod gofynion o ran sut y darperir dogfennau (a gaiff gynnwys gofynion i ddarparu copïau darllenadwy o ddogfennau sydd wedi eu storio'n electronig);

(c) i edrych ar gyfrifiadur y mae dogfennau wedi eu creu neu eu storio arno neu ar ddyfais storio electronig y mae dogfennau wedi eu creu neu eu storio arni.

(5) Ni chaniateir i bŵer a roddir gan yr adran hon gael ei arfer ond ar ôl rhoi hysbysiad rhesymol—

(a) i gorff llywodraethu'r darparwr cofrestredig neu'r darparwr allanol y mae'r person awdurdodedig yn bwriadu arfer y pŵer mewn perthynas â'i fangre, a

(b) i gorff llywodraethu unrhyw ddarparwr cofrestredig y mae'r darparwr hwnnw neu'r darparwr allanol hwnnw yn darparu ar ei ran yr addysg drydyddol y

Statws *Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

mae arfer y swyddogaeth berthnasol a grybwyllir yn is-adran (1) neu (2) yn ymwneud â hi.

(6) Nid yw is-adran (5) yn gymwys i arfer pŵer os yw'r person awdurdodedig wedi ei fodloni—

(a) bod yr achos yn achos brys, neu

(b) y byddai cydymffurfio â'r is-adran honno yn tanseilio diben arfer y pŵer.

(7) Yn yr adran hon, ystyr "person awdurdodedig" yw person sydd wedi ei awdurdodi'n ysgrifenedig gan y Comisiwn (pa un ai'n gyffredinol neu'n benodol) i arfer y pwerau a roddir gan yr adran hon.

(8) Cyn arfer pŵer o dan yr adran hon, rhaid i berson awdurdodedig, os yw'n ofynnol iddo wneud hynny, ddangos copi o awdurdodiad y person o dan is-adran (7).

(9) O ran y pwerau a roddir gan yr adran hon—

(a) caniateir iddynt gael eu harfer ar adegau rhesymol yn unig;

(b) ni chaniateir iddynt gael eu harfer i'w gwneud yn ofynnol i berson wneud unrhyw beth ac eithrio ar adeg resymol.

(10) Nid yw'r pwerau a roddir gan yr adran hon yn cynnwys pŵer i fynd i annedd heb gytundeb y meddiannydd.

(11) Yn yr adran hon, ystyr "mangre" yw mangre yng Nghymru neu Loegr.

Gwybodaeth Cychwyn

I73 A. 74 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Y weithdrefn rhybuddio ac adolygu

75 Cymhwyso adrannau 76 i 78

(1) Mae adrannau 76 i 78 yn gymwys—

(a) i gyfarwyddyd o dan adran 39 (cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydymffurfio ag amodau cofrestru parhaus);

(b) i hysbysiad o dan adran 47(2)(b) (gwrthod y datganiad terfyn ffioedd arfaethedig);

(c) i hysbysiad o dan adran 47(4)(b) (gwrthod yr amrywiad arfaethedig i ddatganiad terfyn ffioedd neu'r datganiad arfaethedig arall yn ei le);

(d) i gyfarwyddyd o dan adran 73(4) (cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydweithredu).

(2) Ond nid yw'r adrannau hynny yn gymwys i gyfarwyddyd nad yw'n darparu ond ar gyfer dirymu cyfarwyddyd cynharach.

Gwybodaeth Cychwyn

I74 A. 75 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

76 Hysbysiadau a chyfarwyddydau arfaethedig: gofyniad i roi hysbysiad rhybuddio

(1) Cyn rhoi i gorff llywodraethu hysbysiad neu gyfarwyddyd y mae'r adran hon yn gymwys iddo, rhaid i'r Comisiwn roi hysbysiad rhybuddio i'r corff llywodraethu.

(2) Rhaid i'r hysbysiad rhybuddio—

(a) nodi'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd arfaethedig,

(b) datgan y rhesymau dros fwriadu ei roi,

(c) pennu'r cyfnod pan gaiff y corff llywodraethu gyflwyno sylwadau ynghylch yr hysbysiad neu'r cyfarwyddyd arfaethedig ("y cyfnod penodedig"), a

(d) pennu'r ffordd y caniateir i'r sylwadau hynny gael eu cyflwyno.

(3) Ni chaiff y cyfnod penodedig fod yn llai nag 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y ceir yr hysbysiad.

(4) Rhaid i'r Comisiwn roi sylw i unrhyw sylwadau a gyflwynir gan y corff llywodraethu yn unol â'r hysbysiad rhybuddio wrth benderfynu pa un ai i roi'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd.

(5) Ar ôl penderfynu pa un ai i roi'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd, rhaid i'r Comisiwn hysbysu'r corff llywodraethu am ei benderfyniad.

Gwybodaeth Cychwyn

I75 A. 76 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

77 Yr wybodaeth sydd i'w rhoi gyda hysbysiadau a chyfarwyddydau a'r effaith tra bo adolygiad yn yr arfaeth

(1) Os yw'r Comisiwn yn rhoi i gorff llywodraethu hysbysiad neu gyfarwyddyd y mae'r adran hon yn gymwys iddo, rhaid i'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd bennu'r dyddiad y mae'n cymryd effaith.

(2) Rhaid i'r Comisiwn, ar yr un pryd ag y mae'n rhoi'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd, roi i'r corff llywodraethu ddatganiad sy'n pennu—

(a) y rhesymau dros roi'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd,

(b) gwybodaeth o ran yr hawl i gael adolygiad, ac

(c) y cyfnod a bennir mewn rheoliadau o dan adran 79(4)(c) y caniateir i gais am adolygiad gael ei wneud ynddo.

(3) Ni chaniateir i hysbysiad neu gyfarwyddyd y mae'r adran hon yn gymwys iddo gymryd effaith ar unrhyw adeg—

(a) pan allai cais am adolygiad o dan adran 78 gael ei ddwyn mewn cysylltiad â'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd, neu

(b) pan fo adolygiad neu benderfyniad gan y Comisiwn yn dilyn adolygiad o'r fath yn yr arfaeth.

(4) Ond nid yw hynny yn atal hysbysiad neu gyfarwyddyd rhag cymryd effaith os yw'r corff llywodraethu yn hysbysu'r Comisiwn nad yw'n bwriadu gwneud cais am adolygiad.

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(5) Pan fo is-adran (3) yn peidio ag atal hysbysiad neu gyfarwyddyd rhag cymryd effaith ar y dyddiad a bennir o dan is-adran (1), rhaid i'r Comisiwn benderfynu dyddiad yn y dyfodol y mae'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd yn cymryd effaith.

(6) Ond mae hynny yn ddarostyngedig i'r hyn sydd wedi cael ei benderfynu gan y Comisiwn yn dilyn unrhyw adolygiad o dan adran 78 mewn cysylltiad â'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd.

Gwybodaeth Cychwyn

I76 A. 77 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

78 Adolygu hysbysiadau a chyfarwyddydau

Os yw'r Comisiwn yn rhoi i gorff llywodraethu hysbysiad neu gyfarwyddyd y mae'r adran hon yn gymwys iddo, caiff y corff llywodraethu wneud cais am adolygiad o'r hysbysiad neu'r cyfarwyddyd gan yr adolygydd penderfyniadau.

Gwybodaeth Cychwyn

I77 A. 78 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

79 Adolygydd penderfyniadau

(1) Rhaid i Weinidogion Cymru benodi person, neu banel o bersonau, i adolygu penderfyniadau o dan adrannau 45 ac 78.

(2) Caiff Gweinidogion Cymru dalu tâl a lwfansau i bersonau a benodir o dan is-adran (1).

(3) Rhaid i Weinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth mewn cysylltiad ag adolygiadau gan yr adolygydd penderfyniadau o dan adrannau 45 ac 78.

(4) Caiff y rheoliadau, ymhlith pethau eraill, wneud darpariaeth—
- (a) ynghylch y seiliau y caniateir i'r adolygydd penderfyniadau wneud argymhellion i'r Comisiwn arnynt;
- (b) ynghylch y mathau o argymhellion y caniateir iddynt gael eu gwneud gan yr adolygydd penderfyniadau i'r Comisiwn;
- (c) ynghylch y cyfnod y caniateir i gais gael ei wneud ynddo, a'r ffordd y mae rhaid gwneud hynny;
- (d) ynghylch y weithdrefn sydd i'w dilyn gan yr adolygydd penderfyniadau;
- (e) ynghylch y camau sydd i'w cymryd gan y Comisiwn neu Weinidogion Cymru yn dilyn adolygiad.

(5) Yn y Rhan hon, ystyr "yr adolygydd penderfyniadau" yw'r person neu'r panel o bersonau a benodir o dan is-adran (1).

Gwybodaeth Cychwyn

I78 A. 79 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

Dyletswyddau amrywiol

80 Dyletswydd i fonitro cynaliadwyedd ariannol ac adrodd arno

(1) Rhaid i'r Comisiwn fonitro cynaliadwyedd ariannol—
- (a) darparwyr cofrestredig;
- (b) darparwyr addysg drydyddol yng Nghymru—
  - (i) sy'n sefydliadau o fewn y sector addysg bellach,
  - (ii) a gyllidir gan y Comisiwn o dan adran 97, a
  - (iii) nad ydynt yn ddarparwyr cofrestredig;
- (c) darparwyr addysg drydyddol eraill o fath a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.

(2) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddarparu ar gyfer eithriadau i is-adran (1)(a) a (b).

(3) Rhaid i'r Comisiwn gynnwys yn ei adroddiad blynyddol wybodaeth am sefyllfa ariannol y personau sydd wedi eu monitro o dan is-adran (1) ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad blynyddol yn ymwneud â hi.

(4) Ar yr un pryd ag y mae'r Comisiwn yn anfon ei adroddiad blynyddol at Weinidogion Cymru, rhaid i'r Comisiwn anfon adroddiad ar wahân at Weinidogion Cymru sy'n cynnwys crynodeb o'r rhagolwg ariannol ar gyfer y personau sydd wedi eu monitro o dan is-adran (1) am y blynyddoedd ariannol sy'n dilyn y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad blynyddol yn ymwneud â hi.

(5) "Crynodeb o'r rhagolwg ariannol" yw crynodeb o gasgliadau y mae'r Comisiwn wedi dod iddynt, o'i fonitro o dan is-adran (1), ynghylch patrymau perthnasol, tueddiadau perthnasol neu faterion perthnasol eraill y mae wedi eu nodi.

(6) Mae patrymau, tueddiadau neu faterion eraill yn "perthnasol"—
- (a) os ydynt yn ymwneud â chynaliadwyedd ariannol rhai o'r personau neu'r holl bersonau sydd wedi eu monitro o dan is-adran (1), a
- (b) os yw'r Comisiwn yn ystyried eu bod yn briodol i'w dwyn i sylw Gweinidogion Cymru.

(7) Yn yr adran hon—

ystyr "adroddiad blynyddol" ("*annual report*") yw'r adroddiad blynyddol o dan baragraff 16 o Atodlen 1;

mae i "blwyddyn ariannol" ("*financial year*") yr un ystyr ag yn yr Atodlen honno (gweler paragraff 17).

Gwybodaeth Cychwyn

I79 A. 80 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

81 Datganiad y Comisiwn ar swyddogaethau ymyrryd

(1) Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi datganiad sy'n nodi sut y mae'n bwriadu arfer ei swyddogaethau ymyrryd.

(2) O ran y Comisiwn—

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

(a) rhaid iddo gadw’r datganiad o dan adolygiad;
(b) caiff ddiwygio’r datganiad.

(3) Cyn cyhoeddi’r datganiad neu ddatganiad diwygiedig, rhaid i’r Comisiwn ymgynghori—
(a) â chorff llywodraethu pob darparwr cofrestredig, a
(b) ag unrhyw bersonau eraill y mae’n ystyried eu bod yn briodol.

(4) Swyddogaethau ymyrryd y Comisiwn yw ei swyddogaethau o dan y darpariaethau a ganlyn—
(a) adran 36 (dyletswydd i fonitro cydymffurfedd ag amodau cofrestru parhaus);
(b) adran 37 (cyngor a chynhorthwy mewn cysylltiad â chydymffurfedd ag amodau cofrestru parhaus);
(c) adran 38 (adolygiadau sy’n berthnasol i gydymffurfedd ag amodau);
(d) adran 39 (cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydymffurfio ag amodau cofrestru parhaus);
(e) adran 41 (datgofrestru);
(f) adran 51 (dyletswydd i fonitro ansawdd addysg drydyddol reoleiddiedig ac i hybu gwelliant yn ansawdd yr addysg honno);
(g) adran 52 (cyngor a chynhorthwy mewn cysylltiad ag ansawdd addysg drydyddol);
(h) adran 53 (adolygiadau sy’n berthnasol i ansawdd addysg drydyddol);
(i) adran 73(4) (cyfarwyddydau mewn cysylltiad â methiant i gydymffurfio â dyletswydd i gydweithredu).

Gwybodaeth Cychwyn
I80 A. 81 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

Cyfarwyddydau

82 Effaith cyfarwyddydau a’u gorfodi

(1) Os yw’r Comisiwn neu Weinidogion Cymru yn rhoi cyfarwyddyd i gorff llywodraethu o dan y Rhan hon, rhaid i’r corff llywodraethu gydymffurfio â’r cyfarwyddyd.

(2) Mae’r cyfarwyddyd yn orfodadwy drwy waharddeb yn dilyn cais gan y person a roddodd y cyfarwyddyd.

(3) Os yw’r corff llywodraethu yn gofyn iddo wneud hynny, rhaid i’r person a roddodd y cyfarwyddyd roi hysbysiad i’r corff llywodraethu sy’n datgan a yw’r person wedi ei fodloni bod y corff llywodraethu wedi cydymffurfio â’r cyfarwyddyd (neu â gofyniad penodol yn y cyfarwyddyd).

(4) Rhaid i gyfarwyddyd a roddir o dan y Rhan hon fod yn ysgrifenedig.

Gwybodaeth Cychwyn
I81 A. 82 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

PENNOD 4

CYFFREDINOL

83 Dynodi darparwyr addysg drydyddol eraill

(1) Caiff Gweinidogion Cymru, yn dilyn cais gan ddarparwr addysg drydyddol o fewn is-adran (2), ddynodi'r darparwr at ddibenion yr adran hon.

(2) Mae darparwr addysg drydyddol o fewn yr is-adran hon yn ddarparwr—

(a) sy'n darparu addysg drydyddol yng Nghymru, ond

(b) na fyddai (oni bai am y dynodiad) yn cael ei ystyried yn sefydliad at ddibenion y Ddeddf hon.

(3) Mae darparwr addysg drydyddol a ddynodir o dan yr adran hon, oni bai bod y dynodiad wedi ei dynnu'n ôl, i'w drin, at ddibenion unrhyw ddarpariaeth a wneir gan y Ddeddf hon neu odani, fel pe bai'n sefydliad.

(4) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth ynghylch—

(a) gwneud ceisiadau am ddynodiad;

(b) gwneud dynodiadau o dan yr adran hon (gan gynnwys darpariaeth ynghylch y materion sydd i'w hystyried wrth benderfynu pa un ai i wneud dynodiad);

(c) tynnu dynodiad yn ôl (gan gynnwys darpariaeth ynghylch y materion sydd i'w hystyried wrth benderfynu pa un ai i dynnu dynodiad yn ôl);

(d) effaith tynnu dynodiad yn ôl (gan gynnwys darpariaeth i ddarparwr y mae ei ddynodiad wedi ei dynnu'n ôl barhau i gael ei drin fel pe bai'n sefydliad at ddibenion rhagnodedig er gwaethaf is-adran (3)).

Gwybodaeth Cychwyn

I82 A. 83 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I83 A. 83 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(cc)**

84 Dehongli Rhan 2

Yn y Rhan hon—

mae i "adolygydd penderfyniadau" ("*decision reviewer*") yr ystyr a roddir gan adran 79(5);

mae i "amod cofrestru parhaus" ("*ongoing registration condition*") yr ystyr a roddir gan adran 25(10);

mae i "amod terfyn ffioedd" ("*fee limit condition*") yr ystyr a roddir gan adran 32(3);

ystyr "blwyddyn academaidd" ("*academic year*") yw cyfnod o 12 mis;

mae i "blwyddyn academaidd berthnasol" ("*relevant academic year*"), mewn perthynas â darparwr addysg drydyddol y mae datganiad terfyn ffioedd yn ymwneud ag ef, yr ystyr a roddir yn adran 46(5);

mae i "corff llywodraethu" ("*governing body*"), mewn perthynas â darparwr allanol nad yw'n sefydliad, yr ystyr a roddir gan adran 54(7) (gweler adran 144 am ystyr "corff llywodraethu" yn gyffredinol);

***Statws** Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2. (See end of Document for details)*

ystyr "cwrs cymhwysol" ("*qualifying course*") yw cwrs a bennir mewn rheoliadau o dan adran 32(4);

mae i "darparwr allanol" ("*external provider*") yr ystyr a roddir gan adran 54(7);

mae i "datganiad terfyn ffioedd" ("*fee limit statement*") yr ystyr a roddir gan adran 46(1);

ystyr "ffioedd" ("*fees*") yw ffioedd mewn perthynas ag ymgymryd â chwrs, neu mewn cysylltiad ag ymgymryd ag ef fel arall, gan gynnwys ffioedd derbyn, cofrestru, dysgu a graddio, a ffioedd sy'n daladwy i ddarparwr addysg drydyddol am ddyfarnu neu achredu unrhyw ran o'r cwrs, ond sy'n eithrio—

(a) ffioedd sy'n daladwy am fwyd neu lety;

(b) ffioedd sy'n daladwy am deithiau maes (gan gynnwys unrhyw elfen ddysgu o'r ffioedd hynny);

(c) ffioedd sy'n daladwy am fod yn bresennol mewn unrhyw seremoni raddio neu seremoni arall;

(d) unrhyw ffioedd eraill a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru at ddibenion y diffiniad hwn;

mae i "ffioedd cwrs rheoleiddiedig" ("*regulated course fee*s") yr ystyr a roddir gan adran 32(7);

mae i "ffioedd uwchlaw'r terfyn" ("*excess fees*") yr ystyr a roddir gan adran 39(7);

mae i "person cymhwysol" ("*qualifying person*") yr ystyr a roddir gan adran 32(9);

ystyr "Prif Arolygydd" ("*Chief Inspector*") yw Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru;

mae i "terfyn ffioedd" ("*fee limit*") yr ystyr a roddir gan adran 46(5);

mae i "terfyn ffioedd cymwys" ("*applicable fee limit*") yr ystyr a roddir gan adran 32(8).

Gwybodaeth Cychwyn

I84 A. 84 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 148(2)**

I85 A. 84 mewn grym ar 4.9.2023 at ddibenion penodedig gan O.S. 2023/919, **ergl. 3(dd)**

Statws
Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:
Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 2.